

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

17 листопада 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У відповідь на мою пропозицію провести сьогодні засідання комітету в режимі відеоконференції надійшло 13 згод від народних депутатів членів комітету, що складає більше половини від його кількісного складу. Тому сьогодні можемо проводити засідання комітету в режимі відеоконференції.

Давайте перевіримо явку народних депутатів членів комітету.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур. Відсутній.

Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін присутній.

Народний депутат Макаров. Олег Анатолійович... *(Не чути)*

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Є, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович, я вас
десь бачив.

НІМЧЕНКО В.І. Я вас слышу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Присутній.

Доеднується Макаров, зараз ми повернемося до нього.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов. Немає.
Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Шпенюв відсутній.
Макаров присутній, так?

МАКАРОВ О.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Тобто у нас зараз 18 народних депутатів присутні. Кворум є, можемо розпочинати. Оголошую засідання комітету відкритим.

Порядок денний був усім запропонований. Пропоную його проголосувати за основу.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ітого: 18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Будуть пропозиції до порядку денного чи можемо в цілому? Тоді ставлю на голосування затвердження порядку денного засідання комітету в цілому.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

18 – за. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перед тим як перейти, ми запросили на сьогоднішнє засідання комітету авторів поправок до законопроекту 3411, народних депутатів України: Арешонкова, Ковальова, Копанчук, Красова, Мазурашу, Мамку, Стефанчука Руслана Олексійовича, Цимбалюка. Запросили представників Офісу Президента України і Верховний Суд. Я так розумію, що від Верховного Суду – пан Расім Бабанли традиційно. Вітаємо! Від Міністерства юстиції у нас сьогодні заступники міністра юстиції Олександр Банчук та Олена Висоцька.

Ми також запросили з першого питання порядку денного 3411 представників Третейської палати України... *(Не чути)* ...засновницю Третейського суду при Асоціації інформаційно-фінансового бізнесу Паламарчук Антоніну, голову третейського суду при Асоціації українських банків Жукова Анатолія і координатора комітету Незалежної асоціації банків України з питань правового забезпечення діяльності банків та захисту прав кредиторів Інну Пушкар.

Шановні колеги, перше питання порядку денного – це друге читання законопроекту про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду (реєстраційний номер 3411).

У нас буде доповідати народний депутат Бабій, голова підкомітету, який на базі підкомітету доопрацьовував цей законопроект, готував його до розгляду в другому читанні для засідання нашого комітету.

Я знаю, що відбулося багато засідань підкомітету, було дуже багато консультацій, тобто проведена дуже велика робота. Є певні позиції, які наш колега Роман Бабій зараз представить для обговорення членам комітету.

Пропозиція буде від мене така. Якщо у нас є автори правок, народні депутати, то у них є, безумовно, право для обговорення, для представлення своїх поправок та їхнього обговорення. А далі в залежності від дискусії будемо також запрошувати і наших запрошених до участі в засіданні нашого комітету. Традиційно нагадую, що у народних - депутатів членів комітету, а також у народних депутатів - авторів правок, по традиції ми не обмежуємо регламентом в часі, але ми також з повагою до колег, з розумінням, що мають бути виступи по темі та лаконічними, щодо наших запрошених гостей, то традиційно виступи ми обмежуємо двома хвилинами.

Якщо буде потреба щось змінити, то ми з вами в режимі консенсусу також зможемо це організувати. Просто це для того, щоб наші запрошені підготувалися, якщо будуть виступи, щоб також це робити по темі і в такому лаконічному, стислому вигляді.

Передаю слово голові підкомітету пану Роману Бабію. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голову.

Дійсно, з приводу цього законопроекту нами було проведено в широкому форматі кілька засідань комітету, які були досить тривалими, з залученням представників спільноти третейських судів, засновників третейських судів, з Третейської палати, з різних сфер. Також адвокати брали участь, Мін'юст, звичайно ж.

І ваші увазі на минулому тижні було розіслано таблицю поправок, в якій містяться пропозиції для комітету, які з них враховувати, які не враховувати.

В той же час, там, я звернув увагу, є 12 комітетських правок, які відмічені відповідно в таблиці (відповідна позначка є). І є кілька, скажімо

так, моментів, які я хотів би почути думку членів комітету, і щоб комітет прийняв рішення з тих чи інших правок, які були досить дискусійними. І я вважаю, що члени комітету мають висловитися з цього приводу і висловити свою позицію. Якщо необхідно, шляхом голосування.

Я почну, зверну вашу увагу на правку номер 5. Власне, кілька схожих правок були: 5 (народний депутат Маслов), 6 (Цимбалюк), 10 (моя правка) і 12 (Соболева). В цих правках йде мова про те, що з підвідомчості третейських судів прибрати спори, в яких однією зі сторін є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт під час здійснення ним владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

І власне, та частина, яка викликала дискусію, - це державна установа чи організація, державне підприємство, комунальне підприємство, господарське товариство, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів.

От, власне, ці органи в зазначених мною правках пропонується вивести з переліку справ, які можуть розглядати третейські суди. Проте на підкомітеті було висловлено практично всіма представниками, які працюють у цій сфері: третейськими суддями, засновниками третейських судів, - про те, що це не зовсім вірна позиція і це обмежить в якійсь мірі можливість розвитку третейських судів, по-перше. Обмежить оці органи, які перераховуються, в тому числі суб'єкти господарювання, в доступі до такого способу вирішення спорів, як третейське судочинство. І, власне, поставить в якесь певне нерівне становище оцю категорію підприємств, які мають державну частку, з іншими підприємствами, знову ж таки у можливості вирішення спорів.

Тому хотів би почути думку колег, комітету, чи все-таки враховувати цю позицію нам, чи не враховувати і залишити в чинній редакції. Нагадаю,

що в чинній редакції йде мова, що не можуть бути органи місцевого самоврядування, суб'єкт владних повноважень... Я, власне, не буду повторюватися, я це цитував на початку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Я думаю, що ви маєте на увазі, що в чинній таблиці, яка запропонована підкомітетом, пропозиція обмежити застосування...

БАБІЙ Р.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...або, так сказати, юрисдикцію третейських судів, у тому числі на державні, комунальні підприємства і так далі.

БАБІЙ Р.В. В яких частка більше 50 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я зрозумів. Тобто мова йде про те, що нам треба визначитися щодо цього приводу.

У нас є автори відповідних поправок сьогодні, є народний депутат Маслов на засіданні комітету. І я так розумію, що 12 поправка – це народного депутата Соболева. Якщо автори поправок мають свою думку, будь ласка, хтось інший із народних депутатів членів комітету, будь ласка, давайте поспілкуємося з цього приводу. Шановні колеги народні депутати?

І для стенограми: до нас доєднався народний депутат Шпенюк.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, і, крім депутатів, хотів би думку Мін'юсту запитати, тому що вони цього не пропонували, але, тим не менше, готували і представляють цей законопроект. Їх думку також хотілось би почути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це неодмінно. Я просто хотів, в першу чергу, надати слово депутатам - членам комітету. Якщо вони хочуть почути позицію Мін'юсту, можемо розпочати з Мін'юсту. Але спершу народні депутати.

СОБОЛЄВ С.В. Я готовий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович, будь ласка, вам слово.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я думаю, що недарма співпали досить схожі правки у десятків народних депутатів від різних груп і фракцій.

Я хочу нагадати, що історія питання про третейські суди, вона має не двохрічний період або період останнього року, а досить довгий період, коли ми вносили, поверталися до цього питання, і фактично останні десь 15 років, як мінімум, на моїй пам'яті це питання постійно є нагальним.

Ми чудово розуміємо, що введення третейських судів досить серйозне, як і Закон "Про медіацію", розгрузить роботу звичайних судів, тому ми повинні підійти дуже обережно до суб'єктів спорту і дуже обережно до питань, які вирішуються безпосередньо в третейських судах.

Для мене очевидно, що там, де є кошти держави, там, де є кошти місцевого самоврядування, рішення повинні ухвалюватися іменем України саме судами відповідними державними, які безпосередньо далі враховують ситуацію, яка стосується саме державних коштів.

На жаль, практика існування третейських угод або закріплених третейськими судами рішень, коли так звані мирові угоди або коли сторони судилися, як потім з'ясовувалось, самі з собою, а інтереси держави не враховувались при цьому; коли були підставні компанії, юридичні, фізичні особи, які фактично мали єдиний спільний інтерес, і цей інтерес полягав у відчуженні державного майна, державних коштів, саме тому законодавець не раз повертався до цього питання і дуже жорстко обмежував право на розгляд

таких питань, які стосувалися, я ще раз підкреслюю, фактично питань державного, місцевого бюджету, питань власності, питань безпосередньо, які пов'язані з управлінськими рішеннями. І це завжди залишалося виключно тільки за питаннями загальної юрисдикції, загальних судових рішень або рішень відповідних спеціалізованих судів, якщо це стосувалося інших рішень.

Тому очевидно, що цілий ряд народних обранців, проаналізувавши різні етапи існування законодавства щодо третейського судочинства, чітко прийшли до висновку, і він очевидний, я не хочу повторювати, щоб не забирати ваш час, саме в тих формулюваннях, які дуже схожі. І тому, якщо буде враховане не моє формулювання, але по суті це буде формулюванням, яке саме в такий спосіб визначає ті обмеження, які стосуються третейських розглядів, я погоджусь з пропозиціями моїх колег. І в даному випадку я вважаю, що це дуже і дуже принципово.

Дякую.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, дозвольте невеличку ремарку, яка, я думаю, буде щодо виступу Сергія Владиславовича, яка буде корисною для наступних виступаючих.

Я хотів би просто зацентувати увагу, що в принципі ми не чіпаємо, тобто щодо владних управлінських функцій, вони і зараз виведені, і, власне, це не змінюється. Йде мова лише в частині комунальних підприємств, державних підприємств, господарське товариство, у статутному капіталі якого частка держави перевищує 50 відсотків або держава має вирішальний вплив. Саме щодо цієї категорії йде дискусія.

_____. Вона тільки доповнюється, так?

БАБІЙ Р.В. Доповнюється, да. По існуючому переліку, де комунальні, власне, державні установи, організації, казенні підприємства, ще доповнюється, розширюється трошки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе. Дякую, Сергій Владиславович.

І я думаю, що ми маємо бути обережними, враховуючи і ризики, які можуть виникнути у майбутньому, на підставі в тому числі минулого досвіду. Тому дякую за вашу позицію. Якраз ваша поправка в таблиці дванадцята. Тобто вона підтримана, врахована в повному обсязі.

Денис Маслов, будь ласка, автор поправки.

МАСЛОВ Д.В. Дякую колеги.

П'ята пропозиція моя, номер п'ять. Те, що сказав Сергій Владиславович, і окремо я доповнюю, що я пропоную виключити із можливості розгляду судами підсудності третейських судів питання, які належать до компетенції Вищого суду з питань інтелектуальної власності. І ці спори, які виникають при укладенні, зміні, виконанні договорів, які укладені за наслідками процедури публічних закупівель.

Я розумію, що більшість замовників в публічних закупівлях, вони все ж таки підпадають під перший пункт, що державні і так далі, і тому подібне. Але, наприклад, здійснює... Я ж не знаю, в якій редакції буде прийнято і чи буде потім змінюватись редакція Закону "Про публічні закупівлі".

Я поясню просто логіку про публічні закупівлі. Щоб замовник не включав в умови договору, проекту договору, який пропонується для укладення за наслідками процедури публічних закупівель, вже третейську оговорку, і щоб всі учасники автоматично не підпадали під дію цієї третейської оговорки. Ось в чому зміст цієї пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Якщо народні депутати завершили виступи, тоді пропозиція передати слово пану Олександру Банчуку.

БАНЧУК О.А. Доброго дня, колеги. сподіваюсь, що мене чути. Роман сказав про те, що в редакції законопроекту, який був спочатку проголосований в першому читанні, цієї пропозиції не було. І наразі в чинному законодавстві немає відповідного обмеження, і тому ми не пропонували відповідні обмеження.

Я боюся залишитись в меншості, але ми не підтримуємо це під тим кутом зору, що, на наш погляд, що державні, що приватні підприємства є відповідно до Конституції рівними суб'єктами, є рівними учасниками цивільного чи господарського...*(Не чути)* і відповідно вони повинні мати відповідну дискрецію. І, це на мій погляд, також не зовсім... На робочій групі неодноразово висловлювалися представники Офісу Генерального прокурора про те, що також підтримували і казали: у нас є дані, коли є зловживання. Але, наскільки я пам'ятаю, що жодної інформації про те, що є зловживання певні, тобто, що от є відповідні дані, що зловживання відповідно з боку державних підприємств щодо розгляду в третейських судах, не було надано.

Тому зараз ми, на мій погляд, дмухаємо на холодне. І знову ж, зараз теоретичне право державних підприємств і комунальних підприємств є звертатися, відповідно укладати третейську угоду і звертатися до третейського суду. Ми цим законом, хоча в законі йдеться про те, що ми маємо розвинути його, а ми фактично... ціль задекларована одна, а фактично положення, воно передбачається інше.

Тому, знову ж, не хочу бути в меншості, але я все-таки не підтримую цю позицію. Тому що, знову ж, якщо певні є зловживання і певні домовленості, які суперечать закону, ну, і йдеться про державні кошти, так є

відповідно Антикорупційне бюро, сьогодні проголосували відповідні зміни, що стосуються Бюро економічної безпеки. Тобто нехай це вже розслідують інші, тобто це не Закон про третейський суд.

Тому в мене все поки що.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, дозвольте невеличку ремарку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Романе.

БАБІЙ Р.В. Пане Олександр, дивіться, я дійсно підтверджую, що на засіданні підкомітету, в принципі, фактично всі учасники вказали на те, що це є обмеження, і не підтримували цю правку. Це стосується і представників третейських судів, і Мін'юсту. Єдиний, хто висловив застереження, це Офіс Генерального прокурора. Але, дійсно, да, попросили їх надати конкретні кейси, коли, да, дійсно, таке було, такі випадки, але, на жаль, таких конкретних випадків представлено не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Першим просив слово Сергій Демченко. Потім Денис Маслов.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голово. Всім доброго дня, колеги, гості!

Я виходив би при прийнятті рішення щодо цього питання з такого моменту, що або ми довіряємо третейським судам, або ми не довіряємо. Тому що, виключаючи відповідні суб'єкти із кола суб'єктів, які можуть приймати рішення щодо участі третейських судів у їх спорах, я думаю, що ми тим самим висловлюємо наперед вже недовіру цим третейським судам, які будуть у нас працювати на підставі цього закону. На мою думку, що це є штучним розуміння проблеми насамперед. Тому що, якщо ми вважаємо, що шляхом заборони комусь приймати у відповідних спорах чи застосовувати їх в своїх

правовідносинах через третейські суди, ми якось повернемо довіру до третейських судів або виправимо можливість здійснення якихось правопорушень, зловживань з боку учасників третейських спорів, то, я думаю, що це хибний шлях, тому що, за аналогією, ми можемо так само запропонувати в наших судах заборонити розглядати спори за участю відповідних суб'єктів, якщо ми їм також не довіряємо. Тому що про недовіру всі кажуть, що нібито в наших судах неможливо розглядати спори, тому що ніхто не вірить судам, в лапках, на сьогоднішній день, ніхто не очікує справедливих рішень. Так давайте такий же механізм, який пропонується для третейських судів, тоді і для судів загалом: заборонимо розглядати конкретні спори щодо конкретних суб'єктів, і таким самим шляхом нібито вирішимо цю проблему.

Тому я ще раз вважаю, що позиція пана Банчука в даному випадку і Міністерства юстиції, вона слухна і зрозуміла. І також підтримую, що якщо ми виключаємо відповідні норми щодо участі всіх суб'єктів в третейських спорах, то я думаю, що цей законопроект взагалі втрачає більшість свого сенсу, і ми знову ж таки повертаємося в ті ж самі процедури, в той же самий режим, який був до прийняття цього закону, і ту ж саму недовіру.

Тобто ще раз підкреслюю, колеги, ми, голосуючи про виключення якихось суб'єктів з можливою участю в третейських спорах чи передачі спорів на розгляд третейських судів, ми тим самим одразу перекреслюємо довіру до третейських судів. І я думаю, що це дуже великий мінус, і ця структура не запрацює в тому режимі, як ми хотіли.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Денис Маслов. Потім Олександр Банчук.

МАСЛОВ Д.В. Я не почув думки щодо двох пунктів моєї пропозиції щодо ... *(Не чути)*

БАБІЙ Р.В. Пане Денисе, в цій частині враховані правки, в частині закупівель і в частині інтелектуального суду враховані правки.

МАСЛОВ Д.В. Добре. Дякую.

БАБІЙ Р.В. Пропонується врахувати. Вони ще не враховані, комітет проголосує, але пропонуються врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександрє.

БАНЧУК О.А. Одне речення. Я не хочу також по цьому питанню забирати час. Одне речення в чому полягає, що таким чином, на мій погляд, потенційно ми робимо знову ж наші стратегічні підприємства, можливо, не настільки інвестиційно привабливими. Уявімо собі, ДП "Антонов" захоче укласти договір з іноземним інвестором, а інвестор каже: у мене умова, я хочу відповідну третейську угоду, щоб у випадку виконання цього контракту, щоб третейський суд там не розглядав. Ні, не можемо, бо закон є.

Зрозуміло, що ми таким чином стримуємо, на мій погляд, це може бути умова стримування розвитку відповідних підприємств, які держава вирішить, що все-таки повинні ці підприємства залишатися в недержавній формі, чи там господарське товариство... Відповідно, що зараз пропонується, ми обговорюємо все-таки виключити їх з-під дії Закону "Про третейські суди". Тому це також один ще аргумент, на мій погляд.

СОБОЛЄВ С.В. У мене теж, якщо можна, хвилина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, тут всі просять приклади. Я думаю, ну, навіщо нам шукати якісь приклади? НАК "Нафтогаз" – компанія, яка умудрилась за останні роки в 10 разів збільшити ціну на газ і яка аж півтора роки була дохідною компанією, раптом стала збитковою. Наприклад, така компанія, як Укренерго, яка умудрилась збільшити ціни фактично на електроенергію завдяки регулятору в 4,5 рази (тільки в останній раз – вже в 2 рази), умудрилась стати збитковою. Укрзалізниця. Я можу цей дуже довгий перелік продовжувати.

Тому, на мій погляд, не треба давати спокусу в історії, де фактично кожне рішення буде коштувати саме державному бюджету. І одна ситуація, коли ти розпоряджаєшся своїм майном як власник підприємства, як представник власника приватного; інша ситуація - коли ти розпоряджаєшся державним, комунальним майном. І тому давайте не створювати спокуси, які потім будуть викликати абсолютно непотрібні реакції нашої правоохоронної системи.

Те, що стосується привабливості інвесторів, ну, я ж не проти привабливості інвесторів. Тільки я думаю, що для інвестора набагато цікавіше, щоб рішення ухвалювалися в спосіб, який дозволяє їм далі абсолютно чітко розуміти, що ці рішення є такими, які не можуть мати корупційної складової або чогось іншого. І тому приватні інвестори, які якраз тільки заходять у тому числі на державні підприємства або з великою часткою держави, завжди вимагають, щоб такі суперечки розглядалися в міжнародних судових інституціях або, наприклад, за юрисдикцією Лондонського королівського суду, або будь-яких інших.

Тому мені здається, що оце якраз буде їх захищати від тих неподобств, поки ми ще довгий час будемо проводити судову реформу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Я зараз надам слово народному депутату Павлішу. Справедливості ради, я не чув якоїсь інформації про те, що збитковість якихось там державних підприємств або підприємств з 100-відсотковою або 50 плюс відсотковою частиною участі держави в акціонерному капіталі пов'язане з якимись рішеннями третейських судів, тобто такої інформації немає. І те, що сказав пан Роман і представники Офісу Генерального прокурора, вони не надали якусь там інформацію, яка би підтверджувала їхнє занепокоєння щодо певних ризиків.

Тому вже також ми маємо брати до уваги і, скажімо так, причини, з яких... Якщо це причина, не пов'язана з якимись рішеннями третейських судів, тоді це інша справа.

Павло Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Чесно кажучи, обговорюючи дане питання, ми всі виходимо з якоїсь своєї практики, хто стикався з третейськими судами, і з тої інформації, яка нами була отримана і через засоби масової інформації, й іншим шляхом.

І хочу зазначити, що дійсно маю погодитися з Сергієм Владиславовичем і Денисом Масловим з того питання, що нам необхідно в цьому плані захистити інтереси держави. І якщо говорити про специфіку розгляду третейськими судами справ і укладення цієї третейської оговорки, то здебільшого ці третейські оговорки укладаються у форматі, якщо одна зі сторін має якесь монопольне становище на ринку, і таким чином вона зобов'язує фактично укласти іншу сторону цю третейську оговорку для того, щоб потім їй було зручніше доводити свою правоту в тому третейському суді, про який вона вже зазначає.

Тому гадаю, що тут, дійсно, Сергій Владиславович правильно сказав, що приватні інтереси: конкретна особа приймає рішення за себе і за свою

компанію. А коли стосується інтересів держави, або комунальних підприємств, або органів місцевого самоврядування, то я також вважаю, що нам необхідно на законодавчому рівні закріпити такі умови. І нічого страшного, якщо вони будуть розглядатися там не в третейських судах, а в наших загальних: або господарських, або адміністративних судах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Я думаю, що це також слушне зауваження. Ми і винесли на засідання комітету проблеми, які мають дійсно дві сторони, ну, два варіанти вирішення. Тому ця дискусія є дуже важливою. Це також дуже слушно, адже, якщо ми все ж таки приймемо цей закон, маю надію на це, і це надасть можливість розвантажити судову систему від тих справ, які будуть розглядатися третейськими судами, то, я думаю, що і певний час вільний з'явиться і в судовій системі для того, щоб розглядати справи за участю таких державних або комунальних підприємств.

Але продовжуємо нашу дискусію. Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, я коротко, знову ж таки тезисно.

Ми кажемо про те, що ми маємо захистити державну власність, це дуже важливо. Але ми знову з вами маємо пригадувати те, що в нас всі форми власності є рівними. В нас всі форми власності мають захищатися законом. І не може одна форма власності захищатися більше, інша форма власності - менше. Якщо ми вважаємо з вами, що є ризик для державної форми власності, який виглядає в формі третейських судів, то такий самий ризик є і для приватної форми власності, колеги. І ми маємо так само вирішувати проблеми цього ризику для всієї власності. Вони рівні між собою в справах на захист. А так виходить, що ми про державу піклуємося, а про інші форми

власності - ну, хай вони крадуть, чи що, я не знаю, як хто сприймає в даному випадку третейські суди.

Тому, ще раз кажу, ми вкладаємо відповідним обмеженням одразу недовіру до третейських судів. І одразу, якщо ми її вкладаємо, то давайте замислимося, чи є сенс взагалі їх існування тоді. Можливо, так тоді йти по цьому питанню? Або ми визнаємо, що ми довіряємо, що третейські суди - так, вони можуть розглядати спори. Або ми визнаємо, що ні. Ну, навіщо робити, ще раз кажу, якісь диференції, переваги, перепрошую, для одної із форм власності.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Я думаю, що мова не йде про переваги якісь. Тобто мова йде про те, що законодавець може визначити певні обмеження щодо застосування цієї альтернативної процедури розв'язання спорів. Тому що в будь-якому випадку наше завдання, щоб дійсно, право на вибір третейського суду замість державного суду, це право було підкріплено вільним таким волевиявленням обох сторін договору. І коли мова йде... Це я просто свою думку висказую. Коли мова йде про два, наприклад, приватні підприємства, то це повністю в їхньому, скажімо так, праві: або прийняти на себе ризики, передати справу до третейського суду, якщо вони йому довіряють; або йти в державний суд. Коли мова йде про підприємства або установи з державним елементом, ну, я думаю, що нічого не є такого страшного в тому, що ми як депутати можемо певні обмеження застосувати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ми можемо. Я перепрошую, Андрій. Ми можемо. Але просто ми маємо аргументувати. Аргументувати тим, що ми державну власність оберігаємо більше. Ми щось там боїмося третейських судів, ну, я перепрошую, ще раз кажу, це такий же самий страх має бути в інших

суб'єктів - недержавних. То ми маємо їх також оберігати. Ну, це не аргумент. Ми тоді маємо аргументувати це іншим якимось шляхом, іншими якимись аргументами. Інакше це виглядає таким чином, що ми зробили гівно і хай в це гівно йдуть всі, крім державних підприємств. Я перепрошую за грубість, але це наглядно, напевно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумію ваші емоції. Але тут у нас така дуже, на мій погляд, спокійна і глибока, професійна дискусія. Тут давайте, щоб не було таких емоційних елементів в цій дискусії.

Павло Павліш просив слово.

ПАВЛІШ П.В. Дійсно, Андрій Євгенович, я хочу зазначити, що, я думаю, до тут Генеральна прокуратура мала слухні зауваження. Сергій Олексійович, коли стосується приватної власності були директор підприємства або власник підприємства приймає рішення, в нього немає будь-яких корупційних ризиків щодо ухвалення такого рішення про укладення цієї третейської оговорки. Коли стосується будь-якої державної компанії або комунального підприємства, то тут ці самі ризики якраз всі і можуть бути. Я не говорю, що вони будуть, але вони можуть бути. І потім ці ризики дуже дорого і складно виправляються і обходяться і для держави, і для комунальних підприємств. Чесно кажучи, якщо будь-які там органи місцевого самоврядування, якісь невеличкі, десть буде якийсь нерадивий у них голова або юрист, і потім цей орган місцевого самоврядування може мати невідворотні наслідки щодо того, що станеться там з цими підприємствами комунальними, які будуть укладати ці третейські оговорки. І ми ж в цьому плані якраз і говоримо про те, що нічого немає поганого в тому, що якщо ми захистимо там більше майно держави і не дамо змоги розвитку якихось додаткових корупційних ризиків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Це моя думка. Може, хтось з нею не погоджується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Зараз будемо, я думаю, що голосувати, тому що думки народних депутатів розділились. Будемо приймати рішення. Я надам слово ще пану Роману перед тим.

І, я так розумію, з того, що нам розказав пан Роман, консолідована позиція саме третейських судів полягає в тому, щоб прибрати це обмеження. Правильно я розумію, пан Роман?

БАБІЙ Р.В. Так. Пане Андрію, я пропоную от пану Тарасу Шепелю надати слово, він голова Третейської палати. І власне, я думаю, що він висловить, ну, я сподіваюся, консолідовану позицію, тому щоб позиція третейської спільноти на підкомітеті була консолідованою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Пан Тарас Шепель, надаю вам слово. Будь ласка, дві хвилини. Ви почули, просто позиція третейської спільноти.

ШЕПЕЛЬ Т.П. Я дякую за запрошення, за слово. Спробую дуже коротко, тема досить широка.

Справа в тому, що ця пропозиція, вона не є актуальною. У нас багато років, з 2017 року, проходить обговорення напрямку змін. Жоден з учасників: з юристів, чи то з третейських судів, чи то з адвокатів, чи то з представників держави, - ніколи не висловлював такої необхідності ввести це обмеження.

Справа в тому, що, на жаль, ви займаєтесь дуже великим колом питань і, можливо, мало розбираєтесь в якихось окремих галузях. Я просто дуже коротко вас проінформую, що тих загроз, про які говорив пан Сергій, що якийсь там Нафтогаз і інші будуть застосовувати третейські застереження і зазнають якихось збитків, їх немає ні на практиці, ні теоретично. Жодне з державних підприємств згаданих, і залізниця, і інші, не застосовують третейські застереження. У нас в чинному законі є обмеження щодо застосування у договорах, пов'язаних із задоволенням державних потреб. І всі ці органи, з якими ми вели переговори, вони говорять: ми і так не можемо, ми і так не хочемо.

Друге. Якщо держава хоче уникнути якихось потенційних можливих ризиків, перепрошую, є органи державного правління, у віданні яких перебувають ці державні підприємства. Жодне державне підприємство на сьогодні не застосовує третейські застереження без якихось узгоджень, тим більше, що обмежена можливість до застосування.

Крім того, виключена нерухомість. І ми погодились з тим, що виключення це зберігається. То давайте доходити до якогось компромісу, якщо вже спільнота третейських судів погодилась, що з нерухомістю, давайте хоч нас, просуваючи цей законопроект, не позорити на весь світ і на корню не різати застосування третейського способу розв'язання спорів.

Ви зараз говорите про третейські суди, про якихось злочинців, натомість це не є так. Я голова Третейського суду при Торгово-промисловій палаті, у нас жодного нарікання на те, що наші застереження якісь... *(Не чути)* немає. Ми працюємо абсолютно відкрито, у нас жодного скандалу, жодного якогось такого приводу немає.

Стосовно взагалі прикладів, чому їх не могла надати прокуратура. Ось в 2018 році ми за підтримки USAID проводили аналіз діяльності абсолютно всіх третейських судів, їх 515, і піднімали всі проблемні скандальні кейси. Там немає нічого з державою, тобто цієї загрози реально не існує. І

найголовніше, ця правка, вона викличе більше проблем, оскільки вона буде очевидно критикуватися правничою спільнотою, міжнародними експертами, які взагалі наполягають на тому, що компетенція має бути рівною державним судам, крім публічного сектору, він вже врахований. І говорять про те, що таких обмежень немає в жодній країні світу, яка обрала демократичний шлях розвитку. Вона ставить під питання, як наслідок, конституційність цієї зміни, оскільки дійсно у нас всі форми власності є абсолютно рівними.

Тому я попрошу дуже зважено до цього підійти і не робити те, що вам нічого не додасть, державі абсолютно нічого не додасть, але ми хочемо бачити законопроекти, як останні дні там по медіації, по цифровізації, судового процесу, які би ми могли похвалити і нормально, схвально про них відгукнутися завтра.

Тому дуже прошу зважити на цю думку і не думати не те що на холодне - тут навіть холодного нічого немає. І мені шкода, що ви, ті, хто так думає, можливо трішки мало інформації отримали і не приймали участь раніше в обговореннях, які у нас відбувалися.

Я дякую за увагу. І прошу дослухатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Тарасе, в першу чергу за те, що ви надали нам інформацію щодо того, що в минулому жодних... і в практиці, яка існує зараз, немає цієї проблеми, це є дуже важливим для народних депутатів. Тобто, якщо ці суб'єкти і так не користуються можливостями третейського розгляду своїх спорів...

ПАВЛІШ П.В. Так якщо не користуються, в чому проблема? Якщо вони не користуються, то ця правка тоді ніяким чином їх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але, Павло Васильович, тут проблема полягає в тому, що якщо навіть і в чинному законодавстві не існує такого обмеження, такого

рівня обмежень, а ми його вводимо з розумінням того, що наш законопроект спрямований на відновлення довіри до третейського судочинства, але ми вводимо додаткові обмеження, на які ми погодимося з метою уникнути певних ризиків, але якщо таких ризиків не існує зараз в практиці, то мова йде про те, що навіщо це робити. Я правильно розумію, я думаю, що позицію пана Тараса.

Так, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Можна репліку? Андрій Євгенович, правильно, ви ж самі кажете, що закон про відновлення довіри. Це говорить про те, що довіри до третейського судочинства взагалі на сьогоднішній день немає, по-перше. По-друге, давайте не будемо лукавити, у нас, якщо брати, наприклад, великі комерційні банки, то при кожному банку був свій третейський суд, який розглядав ці справи щодо фізичних осіб, де люди там не мали змоги уникати цих третейських оговорок.

Тому чому недовіра? Тому що третейські суди були карманными судами для якихось великих компаній. Тому, якщо ми відновлюємо довіру, то нам, можливо, необхідно і ввести якісь додаткові обмеження, я тут нічого не бачу поганого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Павло Васильович, я тут погоджуюся частково, але саме ця поправка жодним чином не змінить ситуацію, наприклад ту, про яку ви сказали, щодо того, коли банки, які надавали певні кредити і фактично нав'язували певні третейські інституції, і якщо людина дійсно бажала взяти кредит, вона мала або погодитися на цю третейську оговорку, або йти в інший банк, який би мав, наприклад, якусь там свою, скажімо так, третейську установу. Тобто ця поправка не стосується взагалі цієї ситуації.

ПАВЛІШ П.В. Не стосується. Думаю, треба голосувати, а там буде видно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, ще Тарас Шепель просить слово.

ШЕПЕЛЬ Т.П. Я перепрошую, одна теза стосовно недовіри. Тоді ж, в 2018 році, вперше в історії України за рахунок підтримки USAID було проведено соціологічне дослідження. То я вам зараз цифри от намагався знайти, зараз в брошурі, точно не знайду, але загальний висновок був такий, що немає такої високої недовіри. Якщо порівнювати її з недовірою до державних судів, то довіра до третейських судів не значно, але трошки вища. Тому...

СОБОЛЄВ С.В. У мене теж тоді, якщо можна, 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Сергій Владиславович, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, ми ж не забороняємо третейським судам розглядати справи, де частка державної власності або комунальної є менше 50 відсотків. Тому давайте рухатись наближенням, подивимось, як ця практика діє. Далі побачимо, чи є якісь проблеми в цьому плані. Немає проблем - далі знімемо це обмеження, яке стосується більше 50 відсотків, залишивши виключно тільки державні компанії стовідсоткові. І в такий спосіб ми не будемо провокувати ніяких речей. Бо коли кажуть - станом на сьогодні немає, це означає лише одне: слава богу, що діяли обмеження, які не дозволяли це робити.

Тому я пропоную рухатись поступово. До 50 відсотків нехай розглядають, далі більше 50, до 100. А далі, можливо, якщо ми побачимо, що дійсно третейські суди виконують свої повноваження абсолютно коректно і

немає ніяких питань, можливо, ми їм дозволимо розглядати і питання, які будуть стосуватися і державної, і комунальної, і ті обмеження, які зараз діяли весь цей час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович. Це зрозуміло.

А пропозиція абсолютно... Тобто ми розуміємо, що якщо ми погодимося зараз на обмеження, то ми будемо мати собі десь в розвитку, саме в розвитку третейського судочинства, що якщо все буде працювати добре і не буде жодних, скажімо так, корупційних скандалів, пов'язаних з участю саме державних або комунальних підприємств в третейських судах, то ми можемо поступово розширити, скажімо так, застосування третейського судочинства і на державні комунальні підприємства, в яких більше ніж 50 відсотків належить державі.

Максим Дирдін просив слово.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

У мене є питання до Сергія Соболева. А скажіть, будь ласка, в минулій каденції були спроби підняти це питання і внести зміни до Закону "Про третейські суди" щодо даної оговорки? Чи не було таких спроб в минулому складі Верховної Ради?

Дякую.

СОБОЛЄВ С.В. Да, були не раз такі спроби. Причому вони стосувалися не лише там до 50 відсотків, а вони стосувалися навіть повністю державних компаній, державних підприємств, установ. Але, на жаль, багато хто не пам'ятає тих скандалів, коли через третейські рішення фактично затверджувались рішення, коли інтереси держави потім виникали

обмеженими або втраченими через те, що сторони, які представляли, виявлялось, є зовсім іншими сторонами.

Тому, я ще раз кажу, давайте попрактикуємо до 50 відсотків і будемо рухатись в наближенні далі. Моя пропозиція все-таки не ризикувати в такій важкій справі, враховуючи сьогоднішню і приватизацію, яка відбувається, і питання чергового скандалу, наприклад, який відбувся по продажу величезного об'єкту в місті Києві, який тепер викликає купу нарікань.

Тому моя пропозиція: давайте не будити лиха там, де його можна не будити, а рухатись наближенням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитись?

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо дозволите, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. До нас доєднався Сергій Власенко, для стенограми.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову. Говорячи про можливі обмеження і підтримуючи Сергія Владиславовича, насправді що таке Третейський суд? Третейський суд – це суд, альтернативний до державного, це альтернативний спосіб розв'язання спорів. Яка логіка в тому, що держава використовує, навіть будучи учасником господарського товариства на 50 відсотків, але все одно це держава, і держава використовує для розв'язання спорів за своєю участю альтернативні способи розв'язання спорів? Тобто це виглядає трошки натягнуто.

Тому я погоджуюсь з Сергієм Владиславовичем за те, щоб були достатньо жорсткі обмеження, в тому числі там треба говорити про більшу кількість обмежень. Я, вибачте, ви праві, пане голову, тільки що доєднався,

можливо, ви про це говорили, але кількість обмежень, які не потрапляли би під юрисдикцію третейських судів, повинна бути, на мій погляд, достатньо велика, в першу чергу повинна включати питання, пов'язані з нерухомістю, тому що це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, це є.

ВЛАСЕНКО С.В. Немає питань, пане голову, я ще раз кажу, можливо, про це говорилося, можливо, це все є.

А що стосується держави, то я погоджуюсь з Сергієм Владиславовичем, але я б починав навіть не з 50 відсотків, а з 25. Тобто з підприємств, в яких у держави є, по суті, мінімум.

Ще одна фраза, тут говорилося багато про відновлення довіри. Насправді довіри немає жодної сьогодні, якщо по великому рахунку говорити, до жодної інституції, яка здійснює або судові, або квазісудові функції. У нас вже був закон про відновлення довіри до судової системи, пам'ятаєте, чим це все закінчилося. Давайте ми будемо прибирати ці всі трішки політичні назви, давайте ми це будемо називати по-іншому і говорити про те, що мова йде про закон там чи про зміни до закону, чи про новий Закон про третейський суд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Я мав на увазі саме одну з цілей цього законопроекту. Там у назві такого нема, тобто мова йде про вдосконалення цього альтернативного способу розв'язання спорів.

Тоді Роман Бабій. І я пропоную переходити до голосування.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голову.

Колеги, я вам скажу, що я був, вірніше, є одним із авторів подібної правки. Але, почувши всі ці доводи, які прозвучали на кількох засіданнях підкомітету, я розумію, що все-таки дійсно вона може обмежити поширення і розвиток третейського способу вирішення спорів, а ціль законопроекту все-таки стоїть трішки інша. І власне, для того, щоб відновити... От первісно законопроект називався "відновлення довіри" до третейського розгляду, щоб відновити. Да, там дійсно така мета закладена, хоча ми з назви й прибираємо, але тим не менше мета ж залишається.

Закладаються певні у законопроекті механізми, які дозволять, скажімо так, не потрапляти у статус третейських суддів, скажімо так, якимось "нечистоплотним" особам, які хочуть зловживання, використовуючи чи зловживаючи цим статусом, приймати завідомо там якісь злочинні, я не знаю, несправедливі рішення. І потім освячувати таким чином, як деякі випадки мали місце, наприклад, з нерухомістю, всі ми про це знаємо.

Щодо державних підприємств, я думаю, що той керівник державного підприємства, який має там "50 плюс" частку держави у підприємстві, він, перестраховуючись або очікуючи... перестраховуючись, скажемо так, він, дійсно, не звернеться до третейського суду. Але якщо буде з якихось причин вчинено зловживання, да, це тоді сфера компетенції інших органів, правоохоронних органів, і вони мають розбиратися. Власне, і дійсно я погоджуюся, що мабуть в цьому випадку не слід виокремлювати, ставити в різне положення підприємства в залежності від частки держави в їх власності.

Тому, я висловлюю знову ж таки особисту думку, що в цій частині свою правку... я не буду на ній наполягати. І вважаю, що вона дійсно може бути саме в цій частині відхилена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе. Почули вашу пропозицію як голови підкомітету, який готував цей законопроект.

Я дозволю собі висловити свою думку. Мабуть, з нею також не всі погодяться, але, шановні колеги, прохання не сприймати це, як якусь там політичну позицію або фракційну позицію. Тобто це абсолютно вільне, скажемо так, голосування у тому сенсі, що моя думка може не співпадати з думкою шановних колег. І я сприйму абсолютно нормально будь-яке рішення сьогодні, яке буде проголосовано комітетом. Тому прохання орієнтуватися більше на власне бачення щодо цієї ситуації. Я висловлю свою думку, яка базується на наступному.

Тепер ще, пане Тарасе, хотів би звернутися з певною реплікою щодо того, що ви згадали, що ви будете або схвально сприймати цей законопроект, або не будете це схвально сприймати. Зі всією повагою до вас і до третейської спільноти, ну це не мета законодавця – приймати закон, який буде там схвально кимось прийматися. Тобто ми приймаємо політичне рішення, за яке ми несемо відповідальність, в тому числі політичну. І якщо ми вважаємо, що народні депутати і Верховна Рада вважають, що щось має бути врегульовано в певний спосіб в певний історичний момент, то це, ну на мій погляд, не може залежати від того, чи буде це сприйматися схвально чи ні відповідною професійною спільнотою. Інакше кажучи, тоді ми завжди маємо приймати тільки ті законопроекти, з якими згодна певна професійна спільнота. Але просто це неможливо з точки зору політики і історії. Тобто це ремарка про те, що ви сказали.

Я буду підтримувати саме пропозицію підкомітету, яка зараз була підтримана і народними депутатами Соболевим, Павлішем і Масловим і Власенком. Чому? Поясню свою позицію. Тому що, як ви самі сказали, що наразі і державні, і комунальні підприємства не користуються послугами третейських судів. Тобто ми фактично, якщо приймемо поправку там 5 та інші, які згадав пан Роман Бабій, в редакції, запропонованій комітетом до другого читання, ми фактично нічого не обмежуємо. Ми фактично регулюємо саме ту ситуацію, яка є зараз. Тому що, як ви також згадали, що

чинна редакція закону, яка дозволяє це робити, але це не користується попитом. Якщо це не користується попитом з різних причин, але якщо ми розуміємо, що є певна корупційна спокуса, то ми можемо її прибрати, і в майбутньому, в розвиток цього законопроекту, народні депутати зможуть там через рік, два, три, коли це запрацює, повернутися до того, щоб розширювати ці повноваження.

Це саме той метод, який ми застосували, наприклад при прийнятті Закону "Про медіацію". Тобто ми прийняли його в дуже рамковому сенсі, в дуже рамковому такому варіанті і з розумінням того, що там через два-три роки ми можемо повернутися до того, щоб там врегулювати певні частини в більш такий структурований спосіб. Це саме стосується, наприклад, реформи приватних виконавців. Тому що ми, розуміючи, що треба вирівнювати повноваження приватних виконавців з державними, але також ми це робимо поступово. Тому в цьому сенсі просто хочу пояснити саме свою особисту позицію.

Тому давайте ми для того, щоб ми структуровано голосували, пан Роман запропонував нам обговорити поправки 5, 6, 10, 12 і саме той текст, який зараз викладений в пропозиції підкомітету, який передбачає саме обмеження для певних державних комунальних підприємств.

Тому я думаю, що буде слушно поставити його на голосування, і якщо він набере підтримку, він залишається в таблиці і іншу пропозицію ми не голосуємо. Якщо він не набирає більшості, тоді ми голосуємо іншу позицію, яку щойно сформулював Роман Бабій, як голова підкомітету. Всі згодні?

Тоді ставлю на голосування... Скажемо так, ставлю на голосування поправку 5, яка врахована частково, і пов'язані з нею 6, 10 та 12, тобто всі ці поправки – є певні враховані повністю, а певні враховані частково. Але в правій колонці вам запропонований остаточний текст, який передбачає обмеження для державних комунальних підприємств, про яке ми вже говорили.

Ставлю цю пропозицію на голосування, починаємо.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко, я перепрошую, Сергій Власенко.
Повернемося.

Дирдін утримався, правильно я розумію?

ДИРДІН М.Є. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Пане Денис!

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря. Ольга Володимирівна!
Не чує.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, Власенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко – за.

Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Не чує.

Народний депутат Совгіря.

Народний депутат Маслов. Денис Вячеславович!

_____. Він "за" був.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну він – за, але він не голосував. Давайте... *(Не чути)*
(Загальна дискусія)

Денис Маслов, будь ласка, це ваша поправка. Ну я просто не хочу, щоб
потім у нас була якась там ситуація, що хтось...

Зараз, хвилинку.

_____. При всій повазі, я б доручення не посвідчував, тому
не можу впевнено сказати, чи він за чи проти.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе. Тому що це саме ваша правка...

МАСЛОВ Д.В. Та я знаю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте слідкувати за засіданням комітету. Тим більше, що ваші поправки.

Совгиря. Немає.

Я просто рахую те, що я...

9 – за, 8 – утримались, проти – 0.

Правки залишаються тоді в редакції, яка запропонована підкомітетом з врахуванням цього обмеження.

Роман Вячеславович, будь ласка, далі продовжуйте.

БАБІЙ Р.В. Наступне. Колеги, їх не так багато по суті три таких моменти, один з них ми з вами вже обговорили.

Другий – це я зверну увагу на правку номер... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Роман, я не почув...

БАБІЙ Р.В. Правки я шукав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей.

БАБІЙ Р.В. Правки: 104-а, 105-а, 106-а, 107-а, 108-а, 109-а, 110-а. З 104-ї по 110-у включно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

БАБІЙ Р.В. Справа в тому, що Мін'юст в первісній редакції, яка була прийнята в першому читанні пропонував таке доповнення статті 507 новою частиною такого змісту: "Рішення Третейського суду для вирішення конкретного спору (*ad hoc*) підлягає лише добровільному виконанню сторонами". Озвучені мною правки пропонують це положення виключити.

Власне, попередня пропозиція підкомітету залишити редакцію Мін'юсту. Але дискусія, зокрема і на підкомітеті, полягала тому, якщо ми залишаємо цю норму, яку пропонує Мін'юст, суди *ad hoc* трошки ставляться в нерівні положення в порівнянні з постійно діючими третейськими судами.

Тому що постійно діючі третейські суди виносять рішення і воно підлягає обов'язковому виконанню, а третейські суди *ad hoc*, їхні рішення виконується лише в добровільному порядку сторонами.

З іншого боку, постійно діючий третейський суд він має певне регулювання, до нього можна застосовувати певні заходи, зокрема і органами самоврядування третейський суддів, судів.

А суди *ad hoc* – це в конкретному випадку вибирається певна особа і для того...

Як я зрозумів логіку Мін'юсту, зараз нам пан Олександр розкаже, думаю, конкретніше, але це для того, щоб уникнути зловживань примусового виконання рішень суддів *ad hoc* через те, що такими суддями можуть сторони, по суті, обрати будь-яку особу.

І власне, питання стоїть у тому, чи залишати, що рішення суддів *ad hoc* підлягає лише добровільному виконанню, чи все-таки не вписати це, і тоді воно буде в загальному порядку виконуватися рішенням постійно діючого третейського суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую, пане Романе.

Давайте ще раз будемо, для того, щоб ми зрозуміли: в таблиці, яка зараз запропонована, відхилено всі ці правки. Тобто це означає, що залишається редакція першого читання, яка передбачає, що рішення третейського суду *ad hoc* підлягає лише добровільному виконанню, тобто не може бути виконано примусово.

БАБІЙ Р.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це дуже така складна дискусія, тому що тут є і за, і проти певної позиції. Ми це також в робочому порядку обговорювали.

Наприклад, постало питання, як один із прикладів. Якщо між сторонами укладена третейська угода, яка передбачає розгляд їхнього спору третейським судом *ad hoc*, тобто не інституцією, а от людиною або там спеціалістом, якого вони обрали і якому довірили прийняти рішення. З розумінням того, що це рішення може бути виконано тільки добровільно, або з розумінням того, що не може бути примусово виконане рішення такого третейського судді *ad hoc*. І прийнято рішення: люди, скажімо так, потиснули руки один одному. І той, хто винен щось за цим рішенням, через годину передумав і добровільно його не виконує.

Як бути з правом людини або сторони третейського цього процесу захистити своє право, якщо він або ці обидві сторони передали право розгляду свого спору третейському суду? Чи не означає це, що ця особа втрачає право потім звернутися до звичайного суду? Тому що у них вже є третейське застереження, яке передбачає, що тільки всі спори між ними розглядаються третейським судом. Тобто це також може спричинити ситуацію, коли може виникнути ризик... Або пройдуть строки позовної давності, наприклад, людина або сторони з розумінням того, що вони добровільно виконують... Але ж ми всі знаємо, що сьогодні хтось добровільно виконує, завтра змінив свою думку і все.

Тому хочу, щоб ми провели дискусію з цього питання і прийняли зважене рішення.

Першим руку підняв Ігор Фріс. Потім Максим Дирдін.

Будь ласка.

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, дуже коротко. Мені здається, що трошечки невірне рішення відхиляти відповідні правки і залишати кінцеву редакцію законопроекту в редакції першого читання, тому що одним з основних завдань суду є правозахисна функція, яка повністю втрачає свій зміст у випадку добровільного виконання і неможливості особи надалі звернутися для захисту своїх прав та законних інтересів в іншу судову інстанцію, якщо між сторонами досягнуто первинну певну домовленість щодо врегулювання спору на підставі рішення третейського суду.

На моє переконання, ці правки треба врахувати і виключити дану норму з тіла законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Чи правильно я зрозумів, що ви за те, щоб рішення третейських судів ad hoc підлягало примусовому виконанню? Правильно я розумію?

ФРІС І.П. Абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз доєднаю Ольгу Совгирю.

Максим Дирдін, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Дивіться, я не буду повторювати ті слова, які сказав головуючий і пан Фріс. Хотів би доповнити наступне щодо захисту про те, що треба дану правку все-таки врахувати і дане положення виключити.

По-перше, що багато депутатів подали аналогічні пропозиції щодо виключення даного пункту або даної норми із тіла законопроекту, який був запропонований від Мін'юста. Перший момент.

Другий момент. Я хочу звернути увагу, на доповнення до слова головуючого, стосовно того чи потрібно, чи не потрібно цей *ad hoc* щодо добровільного виконання сторонами. Якщо навіть припустити, що його залишити, і воно потім, коли буде прийнятий закон і він вступить в дію закон, то не буде такий момент, що хтось якось придумає якийсь механізм як можна його використовувати всупереч інтересам або тих самих якихось юридичних осіб, або приватного бізнесу, або якимось моментом уникати певної відповідальності.

Я пропоную все-таки колегам підтримати пропозицію, і дані правки, які були подані багатьма народними депутатами (тут бачу, і Цимбалюк, Копанчук, Красов, Мамка, Дирдін, Соболев) все-таки комітет би це підтримав, і ось цей пункт відхилив, а правки підтримав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви також за можливість примусового виконання рішень судів *ad hoc*?

ДИРДІН М.Є. Так, вірно, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Олександр Банчук, позиція Мін'юсту.

БАНЧУК О.А. Позиція автора проекту була якраз в тому, що я, можливо, повторю аргумент, в тому, що мій переважно закон стосується

постійно діючих третейських судів. І у нас була ідея в тому, що якщо ми удосконалюємо, підвищуємо вимоги до діяльності і до заснування, і процесу діяльності третейських судів, то щодо цих судів *ad hoc* жодного регулювання не має. Тому наскільки це правильно буде і щоб це знов-таки не стало лазівкою.

То якщо попереднє голосування якраз було зумовлено тим, щоб не було лазівок і різних там до... І для уникнення цього якраз було це положення передбачено. Але знову ж ви розумієте, що тут вірного... Скажемо так, кожне з рішень буде дві сторони мати цієї медалі. Ми запропонували таку річ, але я бачу, що це насправді непринципове питання. Якщо навіть буде враховано ці правки, тому буде виконуватись як і всі інші рішення. Просто, що ризик є, на наш погляд, в тому, щоби створення і вирішення спорів через оці суди *ad hoc*, щоб також певної лазівки не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

До нас знову доєднався Сергій Владиславович Власенко. Ой, я перепрошую, Соболєв.

Просто ми зараз обговорюємо саме поправки 104-110, які включно з вашою, які підкомітет пропонує відхилити. Але вона стосується того, щоби надавати можливість третейським судам *ad hoc*... або щоб рішення третейський судів *ad hoc* могли бути примусово виконані. Тобто вони підлягали примусовому виконанню. Тобто мова іде про це.

Зараз наш колега Максим Дирдін, який має таку ж правку як і ваша, підтримав свою позицію щодо можливості рішень третейських судів *ad hoc* бути переданими для примусового виконання. Просто можемо дати вам також слово, тому що ви автор аналогічної поправки.

СОБОЛЄВ С.В. Ні, ні, я підтримую свою правку. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хтось з народних депутатів ще має...

_____. Пане голово, я пропоную дати слово, якщо народні депутати вже не бажають, комусь із представників третейської спільноти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так і хотів. Якщо депутати вже висловилися, тоді...

Шановні представники третейських інституцій...

Василь Іванович Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я лише пропоную наше рішення, наш висновок виключити із... На мій погляд, некоректно писати "в порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду", – ми пишемо. Давайте ми змінимо...

_____. Василь Іванович, це змінено, це враховано. І ця фраза якраз прибрана, те, що ви пропонуєте. І пропонується в таблиці якраз прибрати "з метою відновлення довіри".

НІМЧЕНКО В.І. Я читаю те, що в мене є. Раз ви його вже змінили, я вам довіряю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це права колонка.

_____. Василь Іванович, права колонка, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нова назва про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів. Все, жодної політики.

НІМЧЕНКО В.І. Я кажу про висновок нашого комітету, висновок почитайте, що ми написали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми не можемо застосовувати ту назву законопроекту, яка ще не проголосована Верховною Радою, тому ми маємо застосувати тільки назву оригінальну законопроекту. Але в остаточній редакції назву буде змінено, тобто я думаю, що всі це підтримають.

Дякую, Василь Іванович.

Шановні представники наших третейських інституцій, хто хоче висловитися щодо от позицій по рішенням судів ad hoc? Тарас Шепель? Будь ласка.

ШЕПЕЛЬ Т.П. Дякую.

Я просто до передісторії виникнення цього питання, оскільки воно активно обговорювалось свого часу спільнотою і третейських суддів, і адвокатів, і суддів державних судів. На відміну від минулого випадку, коли ми говорили про державні підприємства і що не було прикладів якихось негативних, то в даному випадку і третейська палата отримала протягом певного часу певну кількість окремих ухвал державних судів, де зазначалося про, скажімо, певні зловживання, які робилися третейськими суддями так званими ad hoc.

Про що йдеться мова? Це фактично будь-яка людина, яка має диплом про юридичну освіту, і проблема в тому, що укладалися нібито третейські угоди навіть не в письмовій формі, а в формі нібито кореспонденцією. Потім виносилося якесь рішення і до людини, чи до підприємства приходили вимагати ці гроші, причому зверталися до державних судів за видачею виконавчих документів, згодом відкривалися кримінальні провадження і цю людину неможливо було знайти.

Ми теж цю практику і статистику аналізували, в мене десь є підбірка цих окремих ухвал і цей ризик власне і залишається. Тому була така думка, щоби припинити все-таки, якщо інституційний третейський суд постійно діючий має місцезнаходження, відповідальність хоч якусь. І тим більше, далі за логікою законопроекту, там до них підвищуються вимоги, це інша розмова. То третейського суддю *ad hoc*, як правило, ніхто і ніде не може після цього знайти.

Тому допоки у нас не розвинулася би правова культура застосування третейських судів, в тому числі і *ad hoc*, до такого стану, щоби таких випадків не було і виникла ця пропозиція поки що зробити їх рішення такими, що не підлягають примусовому виконанню.

Стосовно можливого обмеження звернення до державного суду, то, як правило, державні суди, навіть за наявності третейського застереження на *ad hoc*, часто приймають до розгляду позовні заяви. Тому що там, як правило, друга сторона відсутня або якась фейкова. І зважаючи ці два моменти, все-таки спільнота професійна дійшла згоди, що таке обмеження має бути. Ну а за вами вже політичне рішення, як і в попередньому випадку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Тарасе.

Ви знаєте, от коли ми обговорювали, готувалися до комітету, це питання також і з паном Романом, от ви самі сказали те, що викликало у мене занепокоєння.

Але давайте так, от у мене пропозиція. Якщо ми пішли шляхом все ж таки уникати певних ризиків, то ризики, які пов'язані з рішеннями судів *ad hoc* третейських, які будуть потім підлягати примусовому виконанню, на мій погляд, ми не можемо зараз всі ці ризики навіть передбачити. Є, я так зрозумів, у вас певна вже така негативна історія щодо цих рішень і, мабуть, нам також треба бути обережним із цим.

Між тим, що стосується того, що робити, якщо рішення підлягає добровільному виконанню, а воно не виконується. То ми розуміємо, що також це буде використовуватися певними сторонами як зловживання своїми правами. Тобто сказати, о'кей, я погоджуюся виконати рішення, і після цього просто зникнути і нічого не робити. Тут, мабуть, на рівні законодавства нам складно буде щось передбачити. Але якщо буде така консолідована інформаційна кампанія з боку третейської спільноти, наприклад, нової третейської палати, яка просто роз'яснить, що шановні потенційні клієнти третейських судів, якщо ви погоджуєтесь на третейський суд в режимі *ad hoc*, який передбачає тільки добровільне виконання, то одразу передбачайте в своєму договорі можливість звернення, наприклад, до державного суду у випадку, якщо там в якийсь термін добровільно не виконано рішення третейського суду *ad hoc*. Тобто така юридична конструкція, в принципі, має право на існування абсолютно. І просто треба буде провести роз'яснювальну кампанію.

Між тим, я особисто як адвокат в минулому, я би не рекомендував своєму клієнтові, який дійсно бажає розглянути справу в третейському суді, погоджуватись на суд в режимі *ad hoc*. Рекомендував би, якщо клієнт бажає цього, звертатися до інституційних третейських судів. І мабуть, ризик того, що ці третейські суди *ad hoc* будуть використовуватися з якоюсь метою, скажемо так, не правомірною, у випадку можливості примусового виконання таких рішень, така вірогідність є дуже високою. Тому, на мій погляд, можливо, нам треба бути більш обережними з примусовим виконанням рішень третейських судів в режимі *ad hoc*.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитись? Немає.

Пане Роман, тоді, якщо ми завершили дискусію з цього приводу, я тоді поставлю на голосування пропозицію, яка відображена в таблиці, тобто відхилити правки 104-110. І залишити редакцію першого читання, яка не

передбачає можливості направлення рішення третейського суду в режимі ad hoc для примусового виконання.

Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

_____. Андрій Євгенович, якщо ваша ласка, повторіть, саме за що ми голосуємо, я так і не зрозумів концепцію? Ми залишаємо в редакції підкомітету запропоновані правки, тобто відхиляємо правки народних депутатів, чи все ж таки враховуємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію мова йде про те, саме яким має бути голосування? Позитивним...

БАБІЙ Р.В. Мова зараз йде про відхилення правок, як це запропоновано в таблиці. А це означає, що рішення ad hoc, судів ad hoc – лише добровільне виконання.

_____. Зрозуміло, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, щоб правильно ми голосували, щоб правильно ми зрозуміли. Дивіться, якщо зараз ставиться на питання, чи підтримуємо ми пропозицію підкомітету, а саме – відхилити правки, то ми кажемо "хто – за?" За – це підтримуємо, проти або утримався. Тобто ми не підтримуємо, я так розумію, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте таким чином.

ДИРДІН М.Є. Я перепрошую. Якщо ми не підтримуємо пропозицію підкомітету, то ми утримуємося або голосуємо "проти", або навпаки "за". Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ще раз, для того, щоб у нас було чітке розуміння, яким чином ми голосуємо. Є пропозиція комітету відхилити поправки 104-110, тобто вона залишається, вона є негативною пропозицією. Є натомість пропозиція, наприклад, народного депутата Дирдіна та Соболева ці поправки врахувати. Тоді, я думаю, що буде більш доречно поставити ці поправки на врахування, якщо вони наберуть більшість, то вони враховані, якщо наберуть меншість, тобто не наберуть більшість, то вони залишаються відхиленними.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, людською мовою. Якщо ти за те, щоб рішення ad hoc третейських судів мали лише добровільне виконання, як ти повинен проголосувати – "за" чи "проти"?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте, Сергію. Це дуже слушна пропозиція. Давайте таким чином, хто за те, щоб залишити редакцію першого читання?

ВЛАСЕНКО С.В. Щоб рішення ad hoc є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте, є редакція першого читання: рішення третейського суду для вирішення конкретного спору ad hoc підлягає лише добровільному виконанню сторонами. Давайте голосувати за цю пропозицію.

Хто – за те, щоб було тільки добровільне виконання рішень? Якщо ми голосуємо "за", тобто набираємо більшість, це означає, що правки 104-110 залишаються відхиленними. Добре? Тобто давайте голосувати по суті, а не поправках.

ДИРДІН М.Є. Ви все зрозуміли? Щоб потім не було помилки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз ставимо на голосування пропозицію, яка виглядає наступним чином. Рішення третейського суду для вирішення конкретного спору ad hoc підлягає лише добровільному виконанню сторонами. Тобто ті, хто за добровільне виконання, мають голосувати "за".
Всі зрозуміли?

_____. Зрозуміло, Андрій Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Ті, хто проти – "проти" або "утримався"?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, да, да. Якщо це... Давайте проголосуємо, після цього будемо...

ДИРДІН М.Є. Потім підіб'ємо підсумок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти. Проти – у нас таке голосування. Давайте рахувати.

ШПЕНОВ Д.Ю. Вибачте, пане Андрію, а народний депутат Шпенів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу всіх вимкнути мікрофон, окрім тих, хто зараз голосує або виступає.

Просто ви не голосували минулий раз, тому я перепрошую.

Народний депутат Шпенів.

ШПЕНОВ Д.Ю. Шпенів – утримався. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався, дякую.

Так, рахуємо. 9 – за. Сергій Владиславович, давайте я вам вимкну мікрофон.

Так, 9 – за, 3 – проти, 6 – утримались. Я ще раз перерахую. 9 – за, 3 – проти, 6 – утримались. Таким чином, рішення прийнято.

_____. Андрій Євгенович, 9 на 9 получається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 9 на 9, да. Але інші 9, тут 3 – проти, 6 – утримались.

Немає більшості.

Тоді ставлю наступну пропозицію. Наступна пропозиція полягає в наступному. Полягає в тому, щоб врахувати поправки 104-110. Це означає, що якщо голосувати "за", то за можливість примусового виконання рішень третейських судів в режимі ad hoc.

Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Можна, я ще вас доповню. Якщо ми голосуємо "за", то ми відхиляємо пропозицію Мін'юсту, яка була в першій редакції і залишаємо про те, що воно виключає це і воно піде на друге читання без цієї норми. Все. Щоб просто зрозуміло всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, абсолютно правильно. Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко. Де ви, пан Демченко? Вашого голосу не вистачає хоч якогось.

_____. Золота акція у Демченка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Сьогодні саме так.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – утримався.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Шпенюв – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ну тут у нас 6 – за.

ДЕМЧЕНКО С.О. Народний депутат Демченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко – за.

7 – за, проти – 0, 12 – утримались.

Колеги, ми з вами рішення не прийняли жодного, але я думаю, що це не така ситуація, щоб ми залишали цю поправку на голосування в залі безрезультативне. Я пропоную, нам ніщо, Регламент не забороняє, ще раз поставити на голосування, тому що у нас додався народний депутат Демченко. Ми ж не можемо це залишати взагалі без результативного голосування. Давайте ще раз спробуємо.

Друга пропозиція не набрала більшості, там 7 – за, 12 – утрималось.

_____. Андрій Євгенович, дозвольте ще слово, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

_____. Дивіться, друзі, можливо, хтось просто не зрозумів. Дві сторони приймають відповідне рішення звернутись до третейського судді, який прийме рішення. Третейський суддя приймає рішення і в кінцевому не виконується це рішення. І людина позбавлена права, щоб потім оскаржувати, йти в якийсь інший суд і доводити, щоб рішення таке було виконано на його користь.

Тому мені здається, що необхідно, Мін'юст вже чітко озвучив, що у них концепція була абсолютно інша на початку, а цій концепції воно так само досить спірно лягає.

Тому обдумайте, будь ласка, це рішення і прийміть виважене, на користь громадян або сторін, які дійсно звертаються з виконання відповідного рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. Невеличке уточнення, це лише стосується третейських судів ad hoc, а не постійно діючих.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно.

Максим Дирдін. Володимир Ватрас.

ДИРДІН М.Є. Якщо на мій погляд суб'єктивний, я вважаю, якщо дана норма буде і вона залишиться є ризик, що хтось там в майбутньому придумас механізм, як використовувати дане положення, нормативне положення в негативних діях в майбутньому для того або іншого суб'єкта.

Тому я пропоную все-таки ще раз подумати і, мабуть, все-таки підтримати, глянути на порівняльну таблицю і скільки депутатів подали правки щодо виключення цієї норми, і все-таки підтримати ряд депутатів, які подавали щодо виключення цієї норми. І все-таки проголосувати "за", якщо знову головуючий поставить питання, підтримати пропозицію народних депутатів до другого читання.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, зрозумів.

Народний депутат Ватрас.

Я думаю, що ми маємо повернутися до наступного кола дискусії, тому що маємо прийняти рішення, ми не можемо без рішення виходити з цього комітету.

Володимир Антонович, будь ласка.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, якщо людина звертається до суду, вона хоче, що? Якийсь кінцевий результат. В даному випадку, якщо суд ad hoc

приймає рішення, яке не буде обов'язковим для виконання, який сенс людині до суду звертатися, який захист людина отримає?

Тому я прошу колег звернути увагу на те, що щойно деякі колеги під час голосування в двох голосуваннях проголосували два протилежних по суті рішення. Яка різниця, суд *ad hoc*, чи суд не *ad hoc*, воно має бути обов'язковим для виконання, це рішення.

Прошу підтримати пропозицію Максима Дирдіна і мою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Денис Маслов, будь ласка. Потім Олег Макаров. Дуже цікава дискусія, я дуже радий сьогодні. Потім Сергій Власенко.

МАСЛОВ Д.В. Я просто хочу сказати, що виступ мого колеги Максима Дирдіна дійсно надихнув і переконав, тому прошу ще раз на голосування поставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

_____. Щось ви непостійні в своїх рішеннях, колеги. Давайте аргументувати кожне рішення, тоді будемо постійні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилинку. Власенко, потім Макаров.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, дивіться, коли ми говоримо про третейські суди *ad hoc* – це ж не третейські суди. Так? Тобто, це щось, що створено одноразово для конкретного випадку, це ж не постійно діючі третейські суди.

Тобто, грубо кажучи, наскільки я це розумію, може, я помиляюсь, але наскільки я це розумію, то якщо у мене з кимось спір, ми можемо знайти людину, яка формально відповідає ознакам третейського судді, запросити

його і він нам вирішить спір. І тут говорити про те, що от при такій конструкції нам потрібне примусове виконання цього рішення, абсолютно неправильно.

Тобто ще раз, це ми собі домовились, що хтось нам розв'яже спір? І ще раз підкреслюю – це не третейський суд, це по суті квазітретейський суд, це третейський суд, який суд, який створюється для одної процедури. Це ж не третейський суд постійно діючий, до якого ми звертаємося, який діє як суд і там є певні обмеження і зобов'язання. Тому як ми можемо говорити про примусове виконання таких рішень? Але кожна людина буде знати, якщо він іде в *ad hoc* третейський суд, то він буде знати, що його рішення не виконується і відтак він буде приймати рішення, чи йому звертатися до такого суду чи не звертатись. От і все. Тому, мені здається, що тут логіка достатньо проста.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Макаров, будь ласка. Ми залучили і пана Олега Анатолійовича до дискусії. Я дуже радий цьому.

МАКАРОВ О.А. Мабуть, ви знаєте, хто займається міжнародними судами, що там дуже багато судів *ad hoc*, яких виконуються так само, як і рішення, наприклад, Стокгольмського арбітражу. Просто там процедура призначення арбітрів трошечки інша, там інший регламент. Але це, безумовно, міжнародні суди, третейські, які мають такі самі повноваження як і інституціональний третейський суд.

І, власне, якщо це рішення не буде виконуватися, то давайте тоді взагалі напишемо, що у нас в Україні заборонені суди *ad hoc*, інакше чого їх регулювати третейськими судами, якщо це не суди, чого тоді про них згадувати?

А для аргументування того, що ці рішення мають виконуватися, я наведу приклад. Ми зараз приймемо рішення, через там п'ять років ті з нас, хто не піде в подальшому в парламент... Хотів приклад навести, ну от в мене перед очима тут...

НІМЧЕНКО В.І. Ні, ні, ви все войдете, друзя.

МАКАРОВ О.А. У мене перед очима тут і Бабій, і Дирдін. І хто ще? Ще Ватрас, наприклад. І от...

ВЛАСЕНКО С.В. Але через два роки, Олег Анатолійович. Через два. Ти кажеш, через п'ять, через два.

МАКАРОВ О.А. Я не закінчив. Через два роки вони не підуть...

СОВГИРЯ О.В. Це не точно. Можливо, через три, якщо Конституційний Суд вирішить.

_____. То щось у вас відбудеться... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це інша дискусія. Це інша.

ВЛАСЕНКО С.В. В останній тиждень жовтня п'ятого року повноважень. Що можна вирішити? *(Не чути)*

СОВГИРЯ О.В. *(Не чути)* Сергій Володимирович, строк повноважень Верховної Ради п'ять років.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз виступає Олег Макаров. Василь Іванович, з усією повагою.

Олег Макаров, будь ласка, вам слово.

Всіх інших... *(Не чути)*

МАКАРОВ О.А. Хтось з нас, хто не піде на наступні вибори чи через два, чи через три роки, байдуже, але через п'ять, в моєму прикладі, відбудуться події.

Прийдуть дві доолігархізовані чи олігархізовані особи і скажуть: "Ми не віримо державним судам, там корупція. Ми не уже віримо цим третейським судам, бо там своя історія. От ми довіряємо цим трьом особам. Давайте ці три особи зараз сформують суд і скажуть: хто у нас правий в такому дуже складному інвестиційному, якомусь там ще, розрахунковому, енергетичному спорі. От сидіть, скільки вважаєте за потрібне, у вас досвід великий, ми тільки вам довіряємо". І ось вам документ такий на 100 сторінок, де написано за підписом всіх керівників, що ми будемо виконувати його, у тому числі в судовому порядку. А якщо не буде виконуватися, то треба звертатися за екзекваторою і його виконувати. Ми погоджуємося на це".

Чого ми зараз в законі пишемо, що не можна виконувати через суд, хто мені пояснить? Примусово, точніше, через примусове виконання. Хто мені скаже, чому ми можемо позбавити права сторони добровільно передати спір в третейський суд або в суд *ad hoc* і погодитися, що він буде обов'язковим, і що його можна примусово виконувати? Що ми обмеження ставимо, хто мені пояснить?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко пояснить.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Я ще раз підкреслюю, давайте розділяти дві речі: постійно діючий третейський суд – це одна історія, а суд *ad hoc* – це абсолютно інша історія.

Я погоджуюся з Олегом Анатолійовичем в тому, що суддя *ad hoc* – це той, кого обидві сторони сильно поважають, сильно довіряють і так далі. Якщо вони так сильно поважають і довіряють, то вони повинні і зобов'язані виконувати рішення того, кого вони так сильно поважають і кому так сильно довіряють.

Тому що, якщо ми говоримо про третейський суд, то там же вибір арбітрів завжди складний. Це не буде той, кому ти довіряєш, а це буде той, хто буде визначений згідно з положенням про третейський суд. Ти довіряєш третейському суду як інституції. А тут зовсім інша історія, зовсім інший рівень довіри. І тому, я ще раз підкреслюю, якщо ми говоримо лише про суди *ad hoc*, які створюються під конкретний один спір, а не під... Це не постійно діючий суд. Тому говорити про те, що і ці рішення повинні обов'язково примусово виконуватись, напевно, що трошки передчасно.

Я ще раз підкреслюю, якщо ми з вами, Олеже Анатолійовичу, обрали нашого шановного пана голову як *ad hoc* третейського суддю і ми йому так сильно довіряємо, то ми тоді повинні добровільно виконувати те, що він вирішив. Бо чому не виконуються рішення? Рішення не виконуються тому, що є: а) процедура оскарження і б) тому що немає довіри програвшої сторони до судового рішення. Бо якщо програвша сторона вважає рішення справедливим, то вона зобов'язана його виконати добровільно, навіть якщо це рішення звичайного державного суду. Така концепція виконання судових рішень. І лише якщо особа, зловживаючи своїми правами, уникає виконання цього рішення, тоді застосовується процедура примусового виконання. Але якщо ми так довіряємо судді *ad hoc*, то ми повинні його рішення виконувати в добровільному порядку. І це теж концепція окрема.

Дякую.

МАКАРОВ О.А. Сергій Володимирович, я ж це не вигадав, я просто так само як і ви маю велику практику з цього приводу. І коли люди приходять і обирають...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви маєте значно більше.

МАКАРОВ О.А. Дякую. ...і обирають суддю ad hoc, а спір іде по мільярду, то вони ж думають, що вони виграють. Вони думають, що вони зможуть переконати цього суддю, що у них абсолютно очевидні аргументи. А та сторона думаю, що у них очевидні аргументи. І коли з'ясовується в процесі, що ці аргументи уже не такі очевидні, чи юристи там щось наплутали, чи там ще якась історія, і він хапається за голову, він уже не хоче виконувати. Він уже каже: пішли в якийсь суд державний. Я там знаю, як там можна затягнути років на п'ять, а потім не виконувати, а потім банкрутувати. Тому досвід показує, що перед тим вони поважають і хочуть виконувати. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, ми вас не чуємо. Ми вас не чуємо. Давайте хвилинку. Ви десь там знайдіть стійкий зв'язок.

Я поки що маленьку ремарку. Ми поки що прийняли Закон "Про медіацію", який усьому світові передбачає, що успішно проведена медіація передбачає добровільне виконання сторонами тих зобов'язань, які вони на себе взяли. Але статистика світова свідчить про те, що добровільно виконується, навіть за успішно проведеною медіацією добровільно виконується 70-80 відсотків цих угод. Тобто завжди є якась кількість угод, які укладені за результатами медіації, якась із сторін або обидві потім не

будуть виконувати. Але якщо у випадку медіації це ж є завжди можливість звернутися до державного суду або навіть до третейського суду. То у випадку третейського застереження тут виникає... Тобто воно ж не передбачає можливості розглянути цей спір в державному суді, тобто тут інша ситуація, інші ризики.

І, Сергій Володимирович, якщо у вас є стійкий зв'язок, у мене до вас питання, яке ми щойно ставили. Якщо, наприклад, одна із сторін не буде виконувати добровільно рішення третейського судді ad hoc, то як ця сторона має захистити, як інша сторона має захистити своє право на виконання цього рішення?

Сергій Власенко поки що шукає стійкий зв'язок. Може, хтось готовий щодо цього питання висловитися? Це вже позиція, наприклад, в підтримку примусового виконання.

_____. Якщо ніхто не хоче, може, будемо голосувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яцик Тетяна просить слово.

ЯЦИК Т.П. Доброго дня.

ДИРДІН М.Є. Це моя помічниця.

ЯЦИК Т.П. Це помічниця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяна, давайте тоді пан Максим Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Пане голово, якщо ви дозволите, з вашого дозволу, якщо колеги депутати не будуть заперечувати, щоб вислухали нашу позицію, вона обґрунтовано розповість про дане положення хвилину, якщо ви не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ніхто не проти? Ми цього раніше не робили.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо це ґрунтовна позиція, то можна і дві хвилини, нема проблем.

ДИРДІН М.Є. Це стосовно даної позиції, тому що цим питанням ми довго займалися, вона більш обґрунтовано для колег розповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяно, будь ласка.

ЯЦИК Т.П. Дякую за надане слово.

Я хочу наголосити тут на тому, що тут стоїть питання не в довірі чи недовірі до суду, а тут стоїть питання про право на захист. Тобто навіть якщо ми довіряємо судді *ad hoc*, але нас не задовольняє його рішення, чому ми не можемо, чому ми позбавляємося права на захист? От у чому питання.

У нас навіть Конституцією передбачено право на захист. І за міжнародними правилами арбітражу рішення третейського суду *ad hoc* повинно виконуватися у тому ж самому порядку, що і рішення постійно діючого третейського суду. Чому ми позбавляємо цього права?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Тетяна.

Шановні колеги, ми нікого нічого не позбавляємо. Тому що третейська процедура – це абсолютно приватна процедура. І сторони, коли погоджуються на неї, вони погоджуються одночасно з усіма правилами, регламентами цієї третейської установи, і навіть тими правилами, які вони погодять між собою, розглядаючи цей спір у режимі *ad hoc*.

Тобто ми нікого нічого не позбавляємо. Ми, в принципі, можемо передбачити те, щоб рішення судді *ad hoc* тільки в добровільному порядку виконувались. Давайте тут не будемо, що ми когось чогось позбавляємо.

Ігор Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, ставлю пропозицію про врахування правок, які були озвучені, проголосувати за це ще раз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, якщо ми завершили другий раунд дискусії, я думаю, що деякі депутати могли змінити свою точку зору.

Дякую колегам.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, процедурна пропозиція. Давайте ми пройдемо два кола голосувань. Так як ми їх проходили перший раз, так само пройдемо їх і другий раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це, можливо, але це не буде мати сенсу, якщо перша пропозиція набере більшість голосів.

Василь Іванович Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, по-перше, це питання виконання таких рішень на основі прийнятих третейськими судами, це ще починалось, якщо мене пам'ять не зраджує, у 97-му році. У джерел був такий Федір Бурчак і Микола Салівон. Ви можете з ними зв'язатися. Наскільки я пам'ятаю, він до цього часу працює суддею, навіть головою суду на Львівській площі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)* Так, да.

НІМЧЕНКО В.І. І ви так знайдете всю правову природу, там є. Це питання ще в ті часи обговорювалось. І вирішувати по поводу примусового його виконання без рішення суду ми ніяк не зможемо.

Тут я чув від Тетяни, пані Тетяни, що йде питання про захист порушеного права. Це не захист порушеного права. Це захист умов, умов рішення, коли дві сторони домовились і там передбачаються умови, що якщо хтось не хоче, у нього немає часу займатися виконанням рішень. Ну ми забуваємо й інше. Є розуміння: форма і спосіб виконання рішень. Форма і спосіб виконання рішень. В якому сенсі? Коли йде питання, наприклад, документального оформлення, на предмет матеріального зиску, на предмет моральних якихось ділових і все інше, ви ж знаєте, що третейські суди і в тому числі ці любе питання вирішать.

І останнє. Я хотів би, щоб ми теж виходили з того, що конституцієдавець указав: по любому питанню люди вправі звернутись за судовим захистом, за судовим захистом, через ту ж статтю 55.

І тому ми повинні... Чому я голосував і там і там однаково? Тому що я вважаю, що такі рішення, якщо не виконується рішення злюбих мотивів, злюбих, а їх може бути декілька, якщо не десятки, чому не виконується рішення чи домовленість, вона має виконуватись в судовому порядку, як ви кажете, для професійно діючих судів. Тому... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, щось з зв'язком, ми вас не чуємо.

НІМЧЕНКО В.І. Не чути взагалі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після слова "тому" ми не чули ваш висновок.

НІМЧЕНКО В.І. Тому я вважаю, що це треба передбачити в умовах прийняття рішення щодо його виконання, форми і способу через суд за зверненнями однієї із сторін.

По-другому ми ніяк не знайдемо, тому що завжди знайдуть шпарину, як його не виконувати, як обійти його. Те, що пан Олег казав, через п'ять років хтось придумає, щось йому в голову бахне, чи поміняються обставини і все інше. І тоді тільки так ми можемо вирішити.

І візьміть цю правову природу – це воно зароджувалося. Федір Бурчак був такий, до речі, він був головою департаменту правового Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович, дякую.

Давайте будемо переходити до голосування і, як запропонував... Я думаю, що ми в такому ж самому порядку поставимо на голосування.

Тобто ставлю на голосування, ще раз, підтримку редакції першого читання, яка передбачає наступне. Рішення третейського суду для вирішення конкретного спору ad hoc підлягає лише добровільному виконанню сторонами. Тобто хто – за підтримку тільки добровільного виконання сторонами? Починаємо голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Дирдін..

ДИРДІН М.Є. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Костін – проти.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов

МАСЛОВ Д.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Ви знаєте, важко, але я все-таки вислухав всі аргументи і я буду – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Народний депутат Демченко, доєднався.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо. 7 – за, 9 – проти, 2 – утримались. Рішення не прийнято.

Тоді я ставлю на голосування протилежну пропозицію, яка полягає у врахуванні поправок 104-110. Тобто можливість примусового виконання рішень третейський судів ad hoc.

Хто – за примусове виконання? Голосуємо.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Павло Васильович, кожен
голос на рахунку у нас.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався, добре.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Я думаю, що рішення прийнято.

НІМЧЕНКО В.І. 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович. 11 – за. Проти, мабуть, 0. І, утримались – 7. Рішення прийнято. Поправки 104-110 враховані.

Переходимо *(Не чути)*

Роман Вячеславович, вам слово.

БАБІЙ Р.В. Дякую, колеги, за висловлену позицію. Напевно, останнє, але найбільш дискусійне питання, яке найбільше дискусій викликало на підкомітеті, і найбільш, мабуть, концептуальне.

Власне, там з цього приводу багато правок. Я спробую їх зараз назвати. Але, можливо, щось там пропущу, але сподіваюсь, що ні.

Значить, мова іде про правки: 35, 36... Зараз, хвилинку.

_____. 37, 39.

БАБІЙ Р.В. Ні, 37... 37, я пізніше висловлюсь. Може, ми їх врахуємо. Ну, запропоную врахувати на відміну від того...

Так, 118, 123, 124, 125, 135, 136. І все, наскільки я розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Концептуальне питання, яке...

БАБІЙ Р.В. Ну, питання полягає в чому? В цих всіх правках мова іде про повноваження Третейської палати. Кабмін як суб'єкт законодавчої ініціативи, Мін'юст пропозицію представляє, пропонує в порівнянні з чинною редакцією, змінити статус Третейської палати України, розширити її повноваження. Це пропонується для того, щоб мати змогу встановлювати, по-перше, певні фільтри при реєстрації, формальні фільтри, скажемо так, наявність певних об'єктивних обставин для третейських судів і у відповідність її засновників певним вимогам. І другий блок це, скажемо так, почистити існуючий масив третейських судів з яких переважна більшість це

нефункціонуючі, ну, по різному їх називають, сплячі, мертві суди. І таким чином це, на думку суб'єкта законодавчої ініціативи, крок якраз для відновлення довіри до інституції третейського судочинства. В цих правках, які я назвав, пропонується, за великим рахунком, залишити статус і повноваження Третейської палати у тому вигляді, в якому вони є зараз, це дещо спрощене концептуальне викладення питання.

Що викликає занепокоєння в окремих наших колег, у навіть окремих представників третейської спільноти? Те, що Третейська палата надаватиме висновки про відповідність засновників третейських судів певним вимогам. На підставі цього висновку, цей висновок є обов'язковим документом, який подається в Мін'юст для реєстрації третейських судів, а в частині блоку повноважень щодо чистки масиву зареєстрованих третейських судів висновок Третейської палати.

Скажемо так, процедура чистки яка? Дається шість місяців після створення Третейської палати у новому статусі на подання засновниками існуючих третейських судів необхідного пакету документів вже такого, який передбачений цим законом. Третейська палата дає висновок свій, що цей пакет документів відповідає вимогам закону, і відповідно таким чином засновники третейського суду підтверджують, що третейський суд може функціонувати надалі. Якщо ж протягом шести цих місяців засновники третейського суду не подають жодних документів, то відповідно Третейська палата звертається до Мін'юсту з пропозицією виключити, зняти, скасувати реєстрацію третейських судів тих, які не функціонують. От власне в цьому питання.

І битва позицій полягала в тому, що все-таки надавати Третейській палаті такі повноваження чи залишити все так, як є і не надавати цих повноважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Максим Дирдін, будь ласка. А потім Олег Макаров. Потім Ігор Фріс.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Тут самий буде важкий момент щодо голосування і обговорення. Те, що сказав Роман Бабій, я б хотів доповнити наступним. Я один із авторів правок, які би скасували дані зміни, які були запропоновані Кабміном і Міністерством юстиції.

Перше, чому так? Те, що я вивчав, і те, що ми опрацювали на робочій групі, на підкомітеті, я дійшов висновку, що надбудова Третейської палати України – це зайвий орган, якщо ми маємо мету для чистки третейських судів, які мертві або сплячі. Я вважаю, що можна прописати механізм для того, щоб це зробити без створення надбудови Третейської палати України. Перший момент.

Другий момент. Її утримувати Третейську палату України – теж це фінансування, яке передбачається пропозиціями до законодавства.

І третій момент, який для мене є неприйнятним, – це отримання даного висновку.

Якщо навіть вчитатися в пропозицію Міністерства юстиції, де пишеться: "Засновник повинен обґрунтувати необхідність утворення постійно діючого третейського суду...", – і далі по тексту. Тобто тут такі моменти як суб'єктивний фактор, які не ґрунтуються на нормах законодавства, за яким критерієм визначати цей висновок обґрунтованим чи не обґрунтованим, тобто законним чи не законним. Тут є теж момент, фактор, так можна назвати, корупційний, який буде одним третейським судам давати зелене світло, іншим цього світла не давати, червоне буде світло.

Окрім того навіть тут є пропозиція, пункт 6, отримання висновку Третейською палатою України щодо відповідності засновника постійно діючого третейського суду вимогам цього закону.

Теж ми обговорювали із Романом Бабієм, що дане трактування є обширним. І члени Третейської палати будуть трактувати його довільно, без визначення, за якими саме конкретними критеріями, які були би зазначені в законі, потрібно надавати даний висновок.

Зокрема, якщо члени комітету мають думку про те, що не варто створювати ще одну надбудову Третейську палату і її утримувати за рахунок членів або засновників третейських судів, у майбутньому це додаткове фінансування. З цією метою, для того, щоб тільки почистити мертві суди, то можливо, ця структура або цю Третейську палату не потрібно створювати в даному проекті, законопроекті.

Я пропоную відмовитися від цієї концептуальної позиції створення даної Третейської палати, надати їй такі повноваження. Вважаю, що внесення змін буде достатнім для того, щоб сам Мін'юст по цим самим критеріям міг як би фільтрувати і потім в майбутньому скасувати через суд або іншим шляхом реєстрацію так званих мертвих судів або непрацюючих судів.

Далі, я теж саме надавав голові підкомітету Роману Бабію інші моменти стосовно пропозицій до другого читання з цими пропозиціями, які були подані як від комітету, що у них є певні технічні неузгодження щодо проведення з'їздів, зборів, висунення кандидатів тощо. Цього ми не будемо торкатися.

Якщо ми зараз приймаємо концептуальне рішення на комітеті про те, що ми вважаємо, що для чистки третейських судів не потрібна Третейська палата України, то ми приймаємо одне рішення. Якщо ми все-таки приймаємо, що нам потрібно, при голосуванні, то у нас буде інша концепція. Якщо ми зараз це обговоримо, приймемо рішення, тоді ми далі будемо рухатися по іншим правкам. Якщо йти без визначення даної концепції, тоді, вважаю, що будемо довго розглядати його.

То можливо, б зараз ми обговорили цю концепцію, якщо мене підтримає головуючий і голова комітету з цього питання, ми б визначилися, а

далі пішли б по правкам. Тому що, якщо ця концепція підтримується або не підтримується, тоді від цього будемо далі йти по іншим точковим моментам з даної позиції.

Дякую.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, дозвольте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. Невеличку ремарку з приводу виступу Максима Дирдіна.

Дивіться, я буду пропонувати, але це після того, як визначимося з концепцією, те, про що говорили, – суб'єктивні критерії оцінки Третейською палатою засновників чи третейських судів – ми прибираємо. А те, про що ви говорили, обґрунтування необхідності утворення, я буду пропонувати цей абзац прибрати із законопроекту.

А щодо іншого, то, колеги, Третейська палата існує зараз, вона просто має інший статус трохи й інше коло повноважень. Тобто ми, суть зводиться: або надаємо повноваження і статус Третейській палаті більш вагомий, або Третейська палата залишається у такому ж статусі, як зараз є, без повноважень по чистці третейських судів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, я підтримую позицію, ми її вчора обговорювали. Підтримую позицію, яка стосується того, щоб прибрати саме суб'єктивний елемент. Тобто те, що засновник має доводити мету створення третейського суду, я думаю, що це – перед Третейською палатою – я думаю, що тут, мабуть, ми всі підтримуємо, що це треба прибрати, щоб не давати Третейській палаті таких важелів суб'єктивної, скажемо так, оцінки, що треба якимсь засновникам створювати третейський суд чи ні. Я думаю, що це треба прибрати.

Але що стосується концептуальної історії, я маю свою позицію. Але я хочу, я думаю, що всім буде цікаво послухати позиції членів комітету.

Я надаю слово Олегу Макарову. Будь ласка, щодо саме найбільш, мабуть, концептуального елементу цього закону. Тому що він спрямований, на мій погляд, на те, щоби Третейська палата мала більшу незалежність у прийнятті рішень у своєму саморегулюванні, і в тому числі в регулюванні питань діяльності третейських судів.

Олег Макаров. Потім Фріс. Потім Ватрас.

МАКАРОВ О.А. Я тільки під час обговорення цього законопроекту зрозумів, наскільки все запущено в цій царині. І я думаю, що прийняттям поточного закону ми нічого не виправимо. Я тільки зараз зрозумів, точніше, я розумів раніше, що в нас третейські суди живуть якимось своїм життям. І дуже відрізняється це життя від там аудиторів, нотаріусів, адвокатів іншої професійної спільноти. Там є або державне регулювання як у нотаріусів, наприклад, або досить сильне професійне самоврядування як в адвокатурі. Ми там можемо не погоджуватися, але воно є і воно законом прописано. А у третейських судів Третейська палата є, але така громадська собі організація, там ніхто туди примусово не входить. І зараз, не прописуючи повністю, цю архітектуру не створюючи, надавати якісь повноваження, які, безумовно, повинні пройти свою якусь антикорупційну процедуру у відповідному комітеті, я би не поспішав.

Тому, я думаю, що якщо Міністерство юстиції там поставить собі одним із завдань розібратися, що у нас тут взагалі відбувається в цій історії, доповість нам і дасть якісь програми, як з цим всім боротися, щоб ми не чули, що третейські суди роблять "междусобойчики", а потім забирають чийсь майно, що у нас є суди, є монополісти, які заганняють третейські суди в інші сторони, а потім через це рішення примусово стягують. А поспробуй не підпиши цей договір з третейським застереженням, ти не отримаєш

відповідну послугу. Якщо ми не почуємо, що ДБР чи поліція відповідно залежно від підслідності піймала відповідних шахраїв, які займалися ніби третейським розглядом, а мета їх була відібрати якийсь об'єкт нерухомості чи стягнути якісь кошти, які абсолютно не належать стягувачу.

Якщо ми це все не зробимо і Мін'юст не доповість, що у нас там більш-менш все нормально, то всі ці закони тільки шкідливі, їх треба взагалі зараз якось максимально тормозити ці всі історії, бо вони тільки шкоду приносять. Я вже не пам'ятаю серед багатьох негативних прикладів приклади позитивні, якщо чесно, крім прискорення розгляду стягнення з боржників коштів банкам, боргів банкам, що, власне, позитивне, мабуть, просто там в одну сторону все присуджується, то нічого такого позитивного я в останній час не чув, якщо чув, то один до ста.

Тому я відповідно буду голосувати, коли ми будемо визначатися, в цілому. І Мін'юсту прохання колись знайти час і нам це розказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Справедливості заради, підкомітет дуже багато провів засідань і можна було долучитися до цієї роботи. Ви ж також і поправки подавали до цього законопроекту.

МАКАРОВ О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроект якраз і передбачає створення нової архітектури, яка дозволить третейському судочинству розвиватися і бути більш незалежним і більш формалізованим з точки зору внутрішнього саморегулювання. Тобто це і є мета, це і є архітектура цього законопроекту.

Тому, да, кожен, безумовно, має право визначатися. Але зараз ми концептуально говоримо, або ми надаємо Третейській палаті новій

переобратися за новими правилами, сформувати на підставі з'їзду... Там все в законопроекті є.

МАКАРОВ О.А. З'їзд до кого?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З'їзд, на який будуть делегувати по одному представнику від кожного третейського суду.

_____. З'їзду третейських суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З'їзду третейських суддів. Ну з чогось потрібно починати. Розумієте?

Ігор Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

По-перше, колеги, я би хотів все ж таки подякувати Роману Бабію за те, що він величезну роботу провів по цьому законопроекту, і підтримав ті концептуальні правки, на яких наголошували і я, і інші наші колеги, в частині виключення повноважень третейських судів, вирішення питань пов'язаних з нерухомістю з землею. Це концептуальне рішення було, я думаю, що була наша спільна позиція. І велике спасибі вам, пане Романе, за те, що стали, скажемо, ментором цього питання.

Але стосовно... Ви знаєте, я завжди буду із своєї колокольні дивитися на це все, з питань державної реєстрації в тому числі. У мене виникає просто непорозуміння, відверто вам скажу, коли є оціночний документ, яким на державного реєстратора, який повинен здійснити відповідну перереєстрацію відомостей в Державному реєстрі прав, покладається обов'язок застосовувати цей оціночний документ. А саме: недержавний реєстратор буде перевіряти відповідність засновника третейського суду закону, а це буде делеговано у

відповідні якісь організації, яка в той чи інший спосіб, враховуючи оціночні судження не встановлені законом, буде встановлювати, чи відповідає ця особа щодо можливого проведення державної реєстрації в реєстрі прав чи не відповідає.

Мені здається, тут виникає якийсь корупційний ризик досить вагомий. І державному реєстратору, який фактично здійснює формалізацію відповідних документів шляхом прийняття відповідного рішення державного реєстратора і внесення відомостей в державний реєстр про реєстрацію або у відмові в державній реєстрації, буде не зовсім правильно базувати це відповідне рішення державного реєстратора на оціночному рішенні відповідного органу, який його буде приймати в не встановлений законом спосіб. Мені здається, ми повинні дуже прискіпливо віднестися до цієї процедури, тому що саме державна реєстрація буде являтися моментом виникнення відповідних прав і обов'язків для певного суб'єкту прав.

І я хочу підтримати в цій ситуації якраз Максима Дирдіна, який в своєму виступі озвучив цю проблему і концептуальне рішення щодо не існування Третейської палати, а саме, прийняття відповідних рішень Третейської палати, які не будуть базуватися на визначених законом правилах і нормах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігорю, дякую. Просто справедливості заради, і пан Роман це підтвердив, тобто буде пропозиція, і я її особисто підтримаю, і буду наполягати на тому, щоб прибрати саме той абзац, який передбачає суб'єктивний фактор, тобто обґрунтування мети створення. Тобто про це я думаю, що не буде жодної дискусії, я думаю, що ми всі це підтримуємо.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі інші параметри, які буде перевіряти, наприклад, там Третейська палата, вони є об'єктивними. Наприклад, вони передбачені в цьому законі, тобто це, ну, наприклад, наявність приміщення, наявність веб-сайту, наявність списку цих, не арбітрів, я перепрошую, третейських суддів і так далі. Вони є об'єктивними і їх можна перевірити.

Між тим, законопроект передбачає, наскільки я пам'ятаю, що після цього висновку реєстрацією займається виключно Мін'юст. Правильно я розумію, пане Олександрє?

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це не буде...

_____. Не реєстратор, не нотаріус.

ФРІС І.П. Не нотаріус, це понятно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми певний баланс тут залишаємо для того, щоб це, ми розуміємо, що можуть бути якісь там зловживання. Тобто цим буде тільки Мін'юст займатися.

_____. Андрій Євгенович, але Мін'юст виступає в реєстрації через *(Не чути)*

_____. *(Не чути)* ...займається не реєстратор. Звідки реєстратор взагалі до третейських судів, колеги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію, ми вже це проговорили. Тобто законопроектом передбачається саме Міністерство юстиції.

_____. Ні. Просто ми обговорюємо незрозумілі речі, напевне, ми трохи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Ватрас, будь ласка.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я дуже вдячний за сьогоднішню фахову дискусію. Дійсно, приємно сьогодні брати участь в засіданні комітету, де ми обговорюємо суто фахові питання, які не дотичні до політики.

По-перше, я хотів би зазначити, що в свій час я мав справу з одним з так званих третейських судів. Я коротко, буквально в хвилину вкладаюсь.

В договорі, де мої контрагенти уклали договір поставки, було третейське застереження, де саме конкретно взятим третейським судом має вирішуватися спір і у нас не було альтернативи звернутися до Господарського суду. Скажу відверто, ми в процесі розгляду цієї справи пройшли сім кіл аду, допоки ми отримали судове рішення. Воно було в десять разів дорожче, порівняно з тими судовими зборами, які на той час існували в державі, і навіть із тими адвокатськими послугами, які потрібно було сплатити. Тому я радий вітати пропозицію врегулювати це питання на рівні цього законопроекту.

Водночас я хочу погодитися з моїм колегою Максимом Дирдіним, що не все в цьому законопроекті і в тих правках, які ми на даний час обговорюємо, є правильним.

По-перше, мені не подобається теза про те, що ми маємо якимось чином зараз перевіряти ті третейські суди, які вже сьогодні існують. Я вважаю, що закон не має мати зворотної сили, тому ті третейські суди, які є

на сьогоднішній день створені, які функціонують, вони мають функціонувати, і в подальшому в судовому порядку нехай Мін'юст вирішує питання стосовно їх припинення.

По-друге, да, дійсно, питання зняте. Дякую членам комітету в тій частині, що засновник мав би там щось доводити комусь там стосовно обґрунтування створення третейського суду.

Ну і знову ж таки я хотів би, щоби члени комітету дослухалися до пропозицій Максима Дирдіна стосовно існування так званого ще одного органу, про який Ігор Павлович говорив. Давайте, можливо, ми цю концепцію обговоримо, а потім вже перейдемо безпосередньо до вирішення інших питань, чи будемо ми цій Третейській палаті надавати якісь повноваження, а далі вже будемо рухатися в наступному напрямку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Хто ще з народних депутатів хоче висловитися з цього питання? Дякую.

Якщо зараз немає, то висловлю свою позицію. Я вважаю, що якщо ми розвиваємо третейське судочинство, то треба відходити від керівництва з боку Міністерства юстиції. Залишати тільки певні такі, скажемо так, збалансовані функції, які захистять третейські суди від втручання, від можливого втручання з боку Міністерства юстиції. Тобто передавати це на, скажемо так, самоврядування самих третейських судів. Тобто я підтримую саме цю концепцію. Ну, тому я не погоджуюсь з пропозицією пана Максима Дирдіна. Це щодо моєї позиції концептуальної.

Олександр Банчук, вам слово. Міністерство юстиції. Після Роман Бабій. Олександр Банчук. Потім ми надамо слово представникам третейських судів.

БАНЧУК О.А. Я спробую коротко.

Ну, власне, моя позиція співзвучна з тією, що підкомітет запропонував в таблиці, тобто підтримати ту концепцію, запропоновану Мін'юстом. І якщо, власне, в цій концепції полягає, ну не знаю, мабуть, процентів 80 щонайменше, для досягнення тієї мети, задля якої був поданий цей законопроект. Тобто, власне, він спочатку і називався, поки що формально має назву про відновлення довіри.

І власне, от на моє бачення, в тому, що оця концепція і дозволить десь почистити ряди існуючих третейських судів, закумуляувати ті третейські суди, які дійсно хочуть працювати. І далі відповідно розвивати цю інституцію, підвищувати її авторитет і так далі.

І погоджуюсь також з тією позицією, що це має робити, власне, сама третейська спільнота через Третейську палату. Третейська палата – це не орган, який призначає Мін'юст. Це той орган, який обирається з'їздом третейських суддів.

Кожен суд делегує, кожен третейський суд делегує кандидата на з'їзд третейський суддів. З'їзд третейський суддів обирає 11 членів Третейської палати. Всі члени Третейської палати відповідно приймають висновки, так як ми говорили і домовлялися, що будь-який суб'єктивний фактор в оцінках Третейської палати ми прибираємо (тобто там якесь обґрунтування, наскільки доцільно/недоцільно створювати третейський суд). Залишаються лише ну як би формальні ознаки строку існування засновника, його неприбутковість, наявність... Те, про що Андрій Євгенович вже згадував... *(Шум у залі)* І відповідно...

А ще важливий момент – ми врахували пропозиції депутатів, я зверну увагу, щоб знов ж таки дисциплінувати Третейську палату, на членів Третейської палати будуть поширюватися обмеження, встановлені законом про запобіганням корупції. Щоб не було там будь-якої зайвої спокуси для того, щоб прийняти якимось корупційне чи необ'єктивне рішення.

Тому я прошу членів комітету підтримати запропоновану підкомітетом редакцію правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз я надаю слово заступнику міністра юстиції. Після цього ми переходимо до представників третейських організацій. Да, будь ласка.

БАНЧУК О.А. Боюся повторитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, голосніше, пане Олександрє.

БАНЧУК О.А. Пробачте. Боюся повторюватися, але насправді аргументи основні були передбачені з приводу того, чому саме такий механізм передбачено: щоб більше повноважень існуючому третейському самоврядуванню, інституції, яка є в третейському самоврядуванні, – Третейська палата. І тільки таким чином. Тому що по-іншому у нас нема бажання мати владу якусь або повноваження, скажемо, контрольні повноваження у цій сфері.

І тому тут певна синергія має бути з усім з боку Третейської палати, органу третейського самоврядування, а Міністерство юстиції передбачено як такий орган, який виключно буде... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніна.

БАНЧУК О.А. Оце основна, скажемо, ідея цього законопроекту, щоб надати більше повноважень третейському самоврядуванню. Я думаю, це єдиний насправді шлях для того, щоби вирішити і досягнути тих цілей, які ставить перед собою законопроект.

Тому нам, звичайно, не хотілося б змінювати, тому що це основна ідея в цьому законопроекті. Якщо ми відмовляємося від цього, то тоді ставиться під сумнів взагалі доцільність ухвалення в такій редакції цього законопроекту.

Якщо знову ж ці повноваження ми будемо, як... У нас навіть сил не буде і в співробітників у Міністерства юстиції, щоб ці всі умови до засновників перевіряти на місцях. Ми не хочемо підміняти собою відповідно представників третейської спільноти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Да, тут принципова позиція Міністерства юстиції саме в цьому складі, яке готове відмовлятися від контрольних функцій. Це, я думаю, що ми можемо тільки привітати. Тому я думаю, що треба з великою повагою дослухатися до думки представника Міністерства юстиції.

Так, шановні представники третейських наших організацій. Антоніна Паламарчук, будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. *(Виступ російською мовою)*

Шановні депутати, вы правовой комитет, вы тот комитет, который стоит на страже, чтобы в законе не было коррупции, чтобы все было четко. И в нашем законодательстве четко установлены требования по регистрации всех субъектов хозяйствования в Украине. Только Минюст проверяет соответствие: соответствует ли засновник тем вимогам, которые встановлені законом.

Вот это я послушала, что там фильтр надо поставить, все. Мы, значит, 16 лет как действуют третейские суды. В отличие от Минюста мы взяли и поработали с этим реестром. И что же мы выявили, дорогие депутаты? А мы

выявили, что там есть третейские суды, когда один засновник десять судов создал за одним адресом...

Когда один засновник и он же судья, и больше никого нет. Когда ликвидированные засновники, общественные организации, они ликвидированы и должен быть ликвидирован суд, его не ликвидирует Минюст. Он даже не обращает внимание на это. Потому что два реестра есть, и ему надо соединить реестры и видеть это все. И по закону это должно ликвидироваться. Он не выполняет свои функции.

Если украинские организации, которые имеют статус всеукраинской, по закону должны подтверждать его, они его не подтверждают, а Минюст этим не занимается.

Например, нашли мы три частных лица, физлица, создали организацию, назвали всеукраинской, в Чернигове или где-то зарегистрировали и суд создали. Надо ли...? Для того, чтобы сделать фильтры, почистить, надо ли давать какие-то функции какой-то общественной организации? Не надо. Надо просто, мы можем совершенно спокойно это сделать для того, чтобы как внесли изменение в законопроект, и у нас есть предложение добавить. Тут не добавлено в законопроекте требования к засновникам, что не может быть засновник на неподконтрольной территории или в Крыму. Там еще другие требования вы пропускаете – это очень важно.

Например, вы пропустили, Минюст не обратил внимание на том, что мы нашли организации, которые не являются третейскими судами, а в названии используют это название. Это должно быть в законе проведено. И много у нас таких вопросов и к Минюсту.

Смотрите, построена схема в законе такая. Есть Минюст, который выполняет государственные функции, он проверяет соответствие, все, что в законе. То что сказали, что проверить помещение, это очень легко делается. И он может нам требование поставить. Мы говорим адрес, все, как в других

странах. Надо, пусть поставит нам требование. Вебсайт, пожалуйста, регистрируемся. Должны проверить вебсайт, пришли, регистратор вышел, проверил вебсайт. Диджитализация – все легко проверяется.

Потом, самое главное для доверия это что? Это дать возможность нашим гражданам, тем предприятиям, которым дается вот эта ссылка, третейская оговорка, чтобы они могли проверить есть ли этот суд. Чтобы они могли в реестре Минюста, который очень трудно найти, поставить данные, которые он не хочет ставить – телефон поставить, на вебсайт ссылку поставить. И мы должны, например, везде поставить все данные по засновнику, тогда уже будет ясно, где.

У нас есть предложения по вебсайту. На вебсайте должно быть обязательно, требование в законе, поставить канцелярию, телефон, время приема посетителей и время приема корреспонденции. И вот такие вот мелочи, они не мелочи, они дают возможность вот это структурировать все и почистить.

В законе, в законопроекте, который сейчас предложенный, построена схема так. Ребята, мы берем, быстро Третьей палате даем юриспруденцию, даем ей какие-то права, чтобы она... И Минюст ждет, когда зарегистрируется, Третьей палата все проведет, и после этого он ждет справку от Третьей палаты, что ты к нему пришел, и идет туда. Не надо это все. Когда Минюст, вот четко схема, выполнит свои обязательства, мы ему поможем там, мы готовы с ними форму заявки сделать, все. И когда он после принятия закона проверит эти документы, сделает, я вам хочу сказать, хорошо, если в реестре останется сто судов. Потому что те... Мы посмотрели, какие суды прекратили работу. Это в основном суды Луганской, Донецкой, Днепропетровской, это там, где были схемы с имуществом и с землей. Когда в 2009 году были приняты изменения, они легли, они перестали работать. Так вот те, которые не работают, они и не придут.

Поэтому, когда Минюст сделает эту чистку, то только тогда можно делать и съезд судей, и все. Потому что непонятно, какие судьи сейчас могут прийти и за что голосовать: тех судов, где ликвидирован засновник или там, где засновник не соответствует.

Поэтому мы предлагаем четкую схему, которая дает возможность Минюсту без суда почистить четко реестр. Мы даже вам дали письмо и написали, как это делается. Это можно пойти по схеме, как действует налоговая. Они объявили... *(Не чути)* ...прибыльным организациям. Мы делаем перерегистрацию, кто не прошел, там вовремя не сдал документы и все не сделал, он не попадает в новый реестр.

Вот мы предлагаем, чтобы тем же путем пошел Минюст. Когда мы дадим, все кто не подал документы, он автоматически, решением Минюста, без суда, будет исключен из реестра, понимаете. А иначе мы целую схему ждем, пока 6 месяцев будет Третьей палата создаваться, непонятно кто придет голосовать из судов. Потом Минюст месяц будет от территориальных органов забирать свои документы, потом мы будем все бегать. Зачем? Есть четкая схема, по которой предлагаем идти, и она, самое главное, исключает коррупционность, понимаете. А это самое основное.

Очень интересно, я слушала внимательно самые первые обсуждения. Значит когда господин Власенко выступал. Он обратил внимание: смотрите, а кто будет какие-то висновки вообще делать и что-то? Те же самые судьи Третьей палаты – конфликт интересов. Они делают заключение по кому-то, а это их конкуренты, они не хотят выпускать на рынок еще один третейский суд, пусть к ним идут. Он обратил внимание на конфликт интересов и я тоже на это обращаю внимание. Надо очень внимательно быть к этому, иначе мы можем сделать узкое горлышко, которое будет проходиться только с помощью взятки.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Антоніно, за такий досить емоційний виступ.

Я, в принципі, це моє розуміння, але перший раз бачу, коли скажемо так самі суб'єкти, які зараз контролюються скажемо так Мін'юстом, не хочуть брати на себе відповідальність і на рівні самоврядування вже спільними зусиллями вирішувати свої власні питання власної самої інституції.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Прошу вибачення, ми хочемо самоврядування, але воно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніно, я почув.

Я не помилився в своєму висновку, ми ж не будемо зараз сперечатися, в цьому немає сенсу.

МАКАРОВ О.А. Питання можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка, Олег Макаров.

МАКАРОВ О.А. Я коли почув, що після ретельної перевірки залишиться максимум 100 судів, я так потягнувся за стаканчиком з водичкою. Вибачте, а скільки зараз цих судів є і скільки взагалі третейських суддів, скільки є судів, і скільки вони там приблизно справ розглянули? Хоча б одну на десять розглянули, одну справу на десять суддів?

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Біля 500 судів, більшість з них не працює. Це більшість судів, які були створені до 2009 року.

МАКАРОВ О.А. А суддів скільки?

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Не знаю. Це Мін'юст повинен поррахувати.

МАКАРОВ О.А. А скільки справ розглянуто?

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Це веде, рахує Верховний Суд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Верховний Суд?

Ладно. Тягне руку, я так розумію, це Анатолій Жуков? Правильно розумію? Тому що ви підписані якимось замом, незрозуміло. Включіть звук.

Але давайте, колеги, я розумію, що давайте обмежуватися двома хвилинами. Ми просто не зможемо працювати так довго.

ЖУКОВ А.М. Отвечая на вопрос Олега Макарова, судов около 500, в каждом суде в среднем 10 судей, значит, не менее 5 тысяч третейских судей.

Количество решений – я могу сказать только за свой суд, который за 15 лет рассмотрел 65 тысяч справ. В отношении других косвенно можно определить по количеству выданных... *(Не чути)* ...приказов государственными судами. Это будет до 10 тысяч, примерно. *(Не чути)*

Теперь опять же я хотел вернуться к позициям, которые высказал Олег Макаров.

Первое. Он, правда, не развил их, на счет архитектуры самоврядування третейских судей. Вот этой архитектуры не существует. Самоврядування – это просто художественное название по отношению к Третейской палате.

Я сам член Третейской палаты тоже лет 15, наверное. И все 15 лет стоял вопрос в том, что мы по действующему Закону "О третейских судах" не можем никак зарегистрироваться, не то, что самоврядна организация, вообще никак.

Этого недостатка не лишена архитектура и в новом проекте закона – архитектура Третейской палаты. Если посмотреть, я проанализировал все

действующие законы, не все, четыре точно, которыми на сегодняшний момент создавалась самоврядна организация. Например, Аудиторская палата, поскольку это последняя редакция закона. То же самое примерно: был Закон об аудите до 2017 года, По нему была Аудиторская палата, она, кстати, была...

_____. Я прошу вибачення. Має місце порушення Регламенту. Перейдіть на українську мову.

ЖУКОВ А.М. Я нею не володію так, чтобы быстро, в две минуты что-то...

_____. Да, по Закону про комітети Верховної Ради до нас будуть потім зауваження.

ЖУКОВ А.М. Хорошо, тогда... *(Не чути)* Я могу изложить все те, что сказал. В общем, если коротко говорить, Третейская палата, которая в этой редакции, – это не орган самоврядування третейских судов. Это орган самоврядування, получается, что учредители третейских судов, о чем там не сказано. Потому что одно дело, когда возлагают какие-то обязанности на членов самоврядної організації, а другое, когда – на засновників. Это нонсенс, когда организацию самоврядну содержат не ее члены, а учредители, которые не принимают решения, какие требования там с ними согласовать. Это просто нонсенс.

Поэтому я не против Третейской палаты, но в данный момент она неіснуюча с точки зрения, что она не зареєстрована. А для того, чтобы ее действительно сделать самоврядною організацією, нужно учесть опыт и юридическую технику тех законов самоврядування, которые уже есть. Вот это совершенно не учтено, поэтому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Анатолій, дякую.

_____. А скажіть, будь ласка, ви – суддя третейський, пане Анатолій?

ЖУКОВ А.М. Да-да, я судья.

_____. А як ви розглядали справи, російською мовою?

ЖУКОВ А.М. Українською. Мне отдельные фразы проще говорить и писать, чем говорить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зрозуміло, але давайте, ми це питання, давайте...

ДИРДІН М.Є. Зрозуміле питання, так. Наступне що там?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максим, що ви мали на увазі?

ДИРДІН М.Є. Ні, я маю, щоб далі, хтось тут буде ще говорити, буде хтось ще виступати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, шановні колеги, хто ще з третейських судів? Немає.

Шановні народні депутати, чи є виступи з вашого боку? Немає. Добре. Тоді пан Роман. Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. Да, я на зв'язку, слухаю уважно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Роман, дякую.

Я так зрозумів, що пан Максим поставив питання щодо підтримки або не підтримки існуючої концепції в законопроекті, яка передбачає з'їзд, створення нової Третейської палати з'їздом третейських суддів, питання очищення системи, існуючої системи від сплячих та інших третейських судів, які не будуть відповідати вимогам закону.

Максим Дирдін, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я хотів би доповнити ще кілька моментів. Від нашого рішення буде залежати подальша доля взагалі третейської системи, третейських суддів і даної Третейської палати. Я вважаю, на моє переконання, що зараз, якщо ми будемо створювати Третейську палату і її ж утримувати за рахунок засновників, то ми йдемо в тому самому моменті, що знову будемо робити потім іспити і навчання якісь, підвищення кваліфікації для тих суддів третейського суду.

Я вважаю, що запропонований варіант, щоб це зробив Мін'юст для очистки сплячих судів, він є і запропонований цей варіант. Якщо ми можемо запропонувати варіант: як правку від комітету запропонувати його розглянути, щоб не створювати ще один надлишковий орган в цьому питанні, у мене така пропозиція. Я вважаю, що потрібно дуже уважно це вивчити і оцінити "за" і "проти" у зв'язку з цими дискусіями і з пропозиціями від членів комітету і від представників третейських суддів.

Я буду виступати за те, щоб не підтримувати даний варіант створення Третейської палати, і ці всі висновки, і все інше, а все-таки прислухатися до позиції, щоб це взяв на себе через механізм, правовий механізм, Мін'юст.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми почули позицію Мін'юсту.

Хто ще? Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, коротко, мені здається, ми не врахували головне питання, що третейські судді – це не є професія, третейських суддя, це є додаткові функції, які виконують адвокат, наприклад, або нотаріус. Або, я ж не знаю, нотаріуси, можливо, вони обмежені, нотаріуси – негарний приклад. Адвокат може, звичайний юрист підприємства може бути третейським суддею, іншої професії може бути третейським суддею. Це на сьогоднішній день. І якось трансформувати це питання на професійне об'єднання або якесь незалежний орган цього професійного об'єднання, напевно, не зовсім правильно. Ми маємо це врахувати.

І я бачив би все-таки, напевно, тут більшу роль Мін'юсту, мені це не дуже подобається, але все ж таки це звертаючи на те увагу, що всі третейські судді – це не є професія і не є спеціальність, вони не є нею обмежені, що виключно вони є третейським суддею.

Тому, я ще раз кажу, на мою думку, максимальні повноваження мають бути безпосередньо Мін'юсту як органу мінімально контролюючому відповідних суб'єктів – третейські суди. Тому що самі по собі третейські суди, вони мають ознаки судів, суддів, а відповідно вони мають ознаки, повинні мати ознаки незалежності. Десь оця грань має бути.

Але знову ж таки, самостійне їх регулювання у мене дуже під великим питанням. Я не думаю, що це є логічним, оскільки вони не є професійним якимось формуванням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почув Сергія Демченка.

Тоді, шановні колеги, я поставлю на голосування...

_____. Пане голово, можна процедурну пропозицію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, давайте процедурну.

_____. Дивіться, пан Максим озвучив свою пропозицію, щодо висловитись з приводу концептуального питання, так. Я пропоную зробити сигнальне голосування щодо концепції, запропонованої Мін'юстом, та, яка міститься в таблиці, яка запропонована підкомітетом. Якщо підтримає комітет цю концепцію, то власне будемо вважати, що правки відповідні враховані чи не враховані відповідно до таблицки. Якщо не підтримаємо, тоді будемо приймати рішення, як діяти далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, я підтримую цю пропозицію.

Шановні колеги, тоді переходимо до голосування. Давайте повертатися на зв'язок, ті, хто, мабуть, там десь відійшли від екранів. Я поставлю на голосування, сигнальне голосування таке.

Тобто ми голосуємо за концепцію, яка передбачена саме доопрацьованим законопроектом і запропонована підкомітетом під керівництвом Романа Бабія. Тобто ця концепція, яка була попередньо передбачена в першому читанні Міністерством юстиції.

Я особисто буду голосувати за цю концепцію і за пропозицію підкомітету.

ДИРДІН М.Є. Я особисто буду голосувати – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я знаю. Ви вже зазначили.

ДИРДІН М.Є. Або проти. І прошу теж уважно на це зважити всі "за" і "проти".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Переходимо до голосування.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.
Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович, ви з нами?

Народний депутат Новіков. Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. За. Поганий зв'язок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Не чую.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Немає.

8 – за, 7 – проти.

Я ще раз перерахую. 8 – за, 7 – утримались. Я перепрошую, я сказав проти. 7 – утримались.

Тобто концепція, запропонована підкомітетом, вона підтримана.

Пане Романе, давайте тоді далі.

БАБІЙ Р.В. Якщо підтримана ця концепція більшістю, то відповідно логічно було б врахувати, що не врахувати ті правки, як це відображено в таблиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зрозуміло. Тобто ми підтримаємо тоді правки, які відображені в таблиці.

БАБІЙ Р.В. Ще кілька коротких моментів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо прибрати, давайте під стенограму, з якої поправки ми прибираємо цей абзац?

БАБІЙ Р.В. Оце якраз з цього приводу є кілька коротких пропозицій, які виникли після того, як таблиця була роздана депутатам до, власне, комітету.

Це правки номер 37, 38, 37 і 38, вони однакові в таблиці, їх пропонувалося відхилити, але зараз я вношу пропозицію врахувати їх. Це якраз ті правки, про які говорив Максим Дирдін, щодо того, щоб прибрати суб'єктивну складову в оцінці Третейською палатою створення третейських судів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мова йде, це 43 строка нашої таблиці і поправки 35, 36, 37.

БАБІЙ Р.В. Ні, пане голово, 44 строка правки 37, 38.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, 44-а, я перепрошую. Правильно, 44 строка правки 37 і 38, тобто яка стосується, ми прибираємо із законопроекту фразу "засновник повинен обґрунтувати необхідність утворення постійно діючого третейського суду у своєму рішенні про утворення такого суду, яке надсилається до Третейської палати України для отримання висновку щодо відповідності засновника постійно діючого третейського суду вимогам цього закону".

Хтось заперечує? Можемо просто консенсусом щодо того, щоб прибрати з закону цю фразу суб'єктивну.

Тоді, якщо ніхто не заперечує, ми тоді враховуємо консенсусом поправки 37, 38.

Всі згодні? Добре.

Пане Роман, продовжуємо.

БАБІЙ Р.В. В рядку 12 пропонується комітетську правку з наступним коротким текстом, це визначення Третейської палати України. "Третейська палата України є організацією, яка здійснює третейське самоврядування на постійній основі, та члени якої обираються Всеукраїнським з'їздом третейських суддів".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є заперечення? Тобто нема заперечень? Добре, тоді приймаємо консенсусом.

Далі.

БАБІЙ Р.В. І останній момент. Правка 119. Це комітетська правка, але пропонується другий абзац її викласти в іншій редакції. Другий абзац, мається на увазі, який починається..., власне, зміст норми, от зараз існує в таблиці зокрема: "Третейська палата України є організацією третейських суддів, яка здійснює третейське самоврядування".

Пропонується замість цього абзацу, абзац наступного змісту: "Третейська палата України є організацією, яка здійснює третейське самоврядування на постійній основі".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень?

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніна, це не до вас питання.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. В мене питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніна, питання не до вас!

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Кого самоврядування?!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніно, тут я надаю слово, я вас просто вимикаю зараз. Давайте з повагою, тут засідання комітету Верховної Ради, а не просто якась там дискусія.

Шановні колеги, немає заперечень проти цієї? Добре.

Пане Роман, є ще інші пропозиції?

БАБІЙ Р.В. Все, решта, пропонується підтримати, як в таблиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максиме.

ДИРДІН М.Є. В мене є. Дивіться, так як позиція була відхилена з приводу концепції. В мене пропозиція наступним чином. Є правка 35, моя правка, а ми обговорювали оте, що я підняв питання. Цитую оцеї пункт шостий: "Отримання висновку Третейської палати України щодо відповідності засновника постійно діючого третейського суду вимогам цього закону".

І я пропоную, тоді ми говорили із Романом, щоби тут ми могли вставити, комітетською правкою внести зміни, щоби чітко ми визначили, по яким нормативним критеріям приймається рішення. Тобто, щоби потім не було, знову таки, суб'єктивного тлумачення, а які ж все-таки вимоги цього закону. Тобто це питання є обширним.

Я пропоную наступним чином. Отут в цій самій статті, стаття 8, є абзац наступний, що засновники, визначені частиною першою цієї статті мають відповідати таким вимогам... Тобто ми йдемо до пункту цього 6, там 1 і 2 пункт, щоб ми тут його прописали конкретно, що це саме цей пункт. І тоді не буде жодного, на мій погляд, суб'єктивного фактору по-різному трактувати Третейською палатою, які це саме вимоги цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, наприклад, ви пропонуєте... Наприклад, не цього закону, а положенням статті...

ДИРДІН М.Є. Да, пункт такий-то, да ці моменти, які я зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пункт який, яка стаття? Знаєте...

ДИРДІН М.Є. Стаття 8.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знаєте, з пунктом ми можемо зараз помилитися, але стаття, давайте стаття. Статті 8 цього закону, правильно я розумію?

ДИРДІН М.Є. Да. Пане Романе...

БАБІЙ Р.В. Дивіться, колеги, я підтримую цю пропозицію пана Максима. І пропоную конкретизувати посиланням на частину третю статті 8 цього закону. Якраз в частині третій, я її процитую для того, щоб колеги розуміли.

"Засновники, зазначені в частині першій цієї статті, повинні відповідати таким вимогам: організації є неприбутковими та внесені до реєстру неприбуткових установ, крім Торгово-промислової палати, фондових товарних бірж, саморегульованих організацій професійних учасників ринку цінних паперів, і строк їх діяльності від моменту державної реєстрації як юридичної особи до прийняття рішення про утворення третейського суду становить понад 3 роки".

Оце дві вимоги, яким мають відповідати засновки, і щодо яких дається висновок Третейської палати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді пропозиція така. Тобто якщо ми переходимо до... це десята наша сторінка, і це десята сторінка нашої таблиці, в якій в правій колонці є пункт 6. Пропозиція, я так розумію, під стенограму, буде така комітетською правкою: отримання висновку Третейської палати України щодо відповідності засновника положенням частини третьої статті 8 цього закону.

БАБІЙ Р.В. Засновника постійно діючого третейського суду вимогам частини третьої статті 8 цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, все. Потребує це голосування чи консенсусом приймаємо? Приймаємо консенсусом. Дякую.

Да, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, пане Романе, є правка 77. Там не врахували "або за домовленістю сторін", тобто його тут прибрати? Чого так?

БАБІЙ Р.В. Так, ми це, наскільки я пам'ятаю, обговорювали на підкомітеті, щоб, скажемо так, не дати можливість сторонам зловживати, щоб вони самі вибирали місце розгляду, третейського розгляду.

Тобто у нас до цього існувала норма, що місцем розгляду є місцезнаходження третейського суду. Зараз правкою вашою трохи лібералізується це питання, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду. Але домовленість сторін, на думку підкомітету, це занадто велика лібералізація і сторони отримають можливість зловживати своїм повноваженням — поза волею третейського суду обирати самі собі місце розгляду, місце третейського розгляду. От власне тому частково врахована в частині тільки Регламенту.

ДИРДІН М.Є. Якщо ми ідемо питанням по лібералізації даних положень, то можливо би цю позицію і залишити або поставити її на голосування комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я мушу поставити на голосування. Моє розуміння є таке, що особа, яка звертається до третейського осуду, вона, безумовно, має вивчити регламент цього третейського суду, яким можуть бути передбачені певні умови і взаємовідносини між сторонами третейського процесу, і третейським судом відповідно до регламенту третейського суду.

Але так як сформульована оця правка "або домовленістю сторін", як ви пропонуєте, пане Максиме, це може привести до того, що, наприклад, суд працює у місті Києві, а сторони скажуть, а ми домовились провести засідання, розгляд цієї справи, наприклад, в Миколаєві. І третейський суд буде змушений фактично виконати цю домовленість. Тому я просто не розумію, для чого це робити. Якщо певні третейські суди в своєму регламенті можуть як конкурентну перевагу, наприклад, передбачити таку можливість для сторін, то це їхня справа. Але якщо ми за законом надамо можливість будь-яким двом сторонам або трьом сторонам однієї справи вимагати від третейського суду розгляд цієї справи в іншому місці, таким чином це просто призведе до того, що сторони будуть управляти фактично процедурою розгляду третейського суду.

Я не погоджуюсь з цим. Якщо вимагаєте поставити на голосування, можу його поставити.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, я тоді пропоную. Може, хтось ще висловиться з цієї позиції, може, з представників третейських судів, їхню думку. Якщо хтось бажає висловити, будь ласка, якщо ні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Тарас, будь ласка, у вас є позиція?

_____. Перепрошую, я тільки що перевіряв по Третейській палаті, і хочу трошки повернутися, дуже важливий аспект.

Там, де частина третя статті 8, треба додати частину четверту. Інакше все, що буде перевірятися, – це внесення до реєстру неприбуткових організацій і все. А власне, вимоги по наявності списку, регламенту, затвердження положення, рішення про утворення, забезпечення – це залишається поза перевіркою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз повернемося. Щодо цього, або ви не чули нашу дискусію, так?

_____. Я, відверто, перевіряв, бо якщо...*(Не чути)* ...ці моменти, то потім буде тяжко виходити... Хай щастить.

ДИРДІН М.Є. Добре. Я з вашого дозволу, пане головуєчий, я звернуся. Якщо хтось чув наше спілкування, є представники або члени комітету, або Мін'юст, або третейських судів – за чи проти того, щоби правка 77 була повністю врахована? А саме: за домовленістю сторін визначали місце розгляду справи. Є хтось? А, все вже. Руки піднімають.

_____. Я би підтримав цю правку.

_____. Так, то, може, у нас не однаковий підхід, але я проти того, щоб за домовленістю сторін. І це ми обговорювали на засіданнях робочої групи, і це питання дуже детально, наскільки я пам'ятаю. Тому тільки частково можна врахувати вашу правку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Так, у нас просить виступити пан Анатолій Жуков. Да, будь ласка.

ЖУКОВ А.М. Да. В данном случае я бы поддержал Тараса. Я за эту правку, потому что это прямая цитата из международных правил арбитража, типового Регламента ЮНСИТРАЛ, 30 какой-то пункт, это можно сейчас поднять и...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що ви маєте на увазі, що сторони можуть, за домовленістю сторін може у будь-якому місці розглядатися справа?

ЖУКОВ А.М. Это естественно, в рамках разумного, и это удлинит рассмотрение спора. Насколько эта сторона понравится... Если они будут настаивать...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут питання ж в іншому. Якщо сторони домовляться, наприклад, ми хочемо, ми знаходимося в місті Миколаєві, ми не хочемо їздити в Київ, наприклад, якщо вони будуть вимагати, хай суд приїжджає до нас.

ЖУКОВ А. М. Именно это ситуацию и покрывает.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви погоджуєтесь з цією пропозицією?

БАБІЙ Р.В. Пане Анатолій, дивіться, от ви правильно сказали: це в регламенті. Нічого ж не забороняє в регламенті третейського суду встановити отаку ж норму і суд буде її застосовувати. Але в законі це призведе до зловживань між сторонами.

ЖУКОВ А.М. Смотрите, эта норма была в законе в самой первой редакции. Потом ее исключили по непонятному для меня обоснованию.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А кому вона заважає?

ЖУКОВ А.М. Вот именно, кому заважає та норма...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я маю..., кому заважає те, що її прибрали? Чому ми на рівні закону надаємо можливість сторонам самостійно вирішувати, де буде розглядатися спір, коли це може зробити сам суд у своєму регламенті? Якщо він хоче це робити, хай він це робить і пропонує таку послугу сторонам. Якщо він не хоче це робити, то ми просто спричинимо якийсь конфлікт між сторонами і третейськими судами, просто базуючись на підставі закону. Це можна передбачити в регламенті. Навіщо законом це регулювати – я просто не розумію. Місце розгляду справи за домовленістю сторін – навіщо це в законі регулювати?

ЖУКОВ А.М. Если в регламенте действующего суда, вот в нашем регламенте это, например, не предусмотрено, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви можете це передбачите, якщо ви хочете.

ЖУКОВ А.М. А это целая процедура внесения изменений в регламент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ваша проблема, це проблема будь-якої третейської інституції змінити регламент. Це повністю у вашій...

ЖУКОВ А.М. *(Не чути)* ... если у меня есть более простой путь. И я свою предложение обосновываю ссылкой на типовый регламент ЮНСИТРАЛ. Если там эта норма есть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так це також – це регламент. Ще раз – це регламент суду. Ви в своєму регламенті можете це передбачити як конкурентна перевага, наприклад, перед іншими третейськими судами. Навіщо нам це передбачати. Це не норма, яка... Це не рівень закону – регулювати це питання.

Максим Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Пане головуючий, давайте ставити на голосування, складати всі "за" і "проти". Я прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Дирдіна. Це яка, ще раз, поправка?

ДИРДІН М.Є. 77-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 77-а. Тобто ви наполягаєте на повному врахуванні?

ДИРДІН М.Є. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Тобто ми зараз голосуємо за повне врахування правки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. За пропозицію Максима Дирдіна, що передбачити в законі право сторін домовитися про... за домовленістю сторін розглядати справу в іншому місці, аніж знаходиться сам третейський суд. Передбачити це на рівні закону.

Я цього не розумію, але якщо є пропозиція, я її поставлю на голосування.

_____. Чекайте, а можете прочитати повністю про поправку? Бо правильно вона має звучати: в регламенті третейського суду може бути передбачено...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте так, як вона викладена. Я просто зачитую не саму поправку, а як вона буде виглядати в кінцевій редакції, тому що поправка там така...

ДИРДІН М.Є. Давайте я зачитую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Максиме.

ДИРДІН М.Є. "Місцем проведення третейського розгляду справи у постійно діючому третейському суді є місцезнаходження третейського суду, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду або домовленістю сторін".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю цю пропозицію на голосування, підтримка саме цієї фрази.

МАКАРОВ О.А. Треба "та домовленістю сторін", якщо не "або", а "та", то треба підтримувати.

ДИРДІН М.Є. Можемо зробити, комітетське – додати "та".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо "та", то тоді це пряма відсилка до регламенту, Олег Анатолійович. Тоді не треба її голосувати, тоді ми повертаємось...

МАКАРОВ О.А. Ми передбачаємо таку можливість, бо зараз ніби такої можливості немає. Зараз ми кажемо, якщо в регламенті це написано і сторони захотіли, хай собі їдуть в Миколаїв. А якщо цієї норми не буде, то вони будуть хотіти, а не зможуть.

_____. Чому? А якщо в Регламенті буде передбачено, що ви можете вибрати самі, то зможуть?

_____. А якщо в Регламенті не передбачено, то ми можемо вимагати, а третейський суд може бути проти. Тому і треба, щоб і Третейський суд хотів, і сторони хотіли. Ось і все. *(Шум у залі)*

Третейський суд готовий, це в Регламенті визначено, і сторони волевиявлення виявлять. І все буде гарно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...в законі це передбачати "та домовленістю сторін". Це не рівня закону, на мій погляд, формулювання.

Але я ставлю пропозицію Максима Дирдіна, де він передбачив регламентом або домовленістю сторін.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р. В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Немає.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – утримався.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Зараз я доєднаю Фріса.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що? Не почув. Ольга Володимирівна, я не почув.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась, да, почув.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Немає.

Так: 3 – за, 1 – проти, 10 – утримались. Рішення не прийнято. Залишається так, як було.

Максим Дирдін, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Правка 101.

От ми говорили з Романом Бабієм. Там я пропоную все-таки зробити компетентним. Але в тій редакції, в якій було в першій редакції, воно зараз переходить на друге читання. Я зараз зачитую.

"Сторони мають право протягом 20 днів після винесення апеляційним судом ухвали про відмову у видачі виконавчого документа оскаржити цю ухвалу в апеляційному порядку". Апеляційним судом і в апеляційному порядку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в чому проблема? Просто тут апеляційний суд діє як суд першої інстанції. Правильно я розумію?

БАБІЙ Р.В. Я поясню. Я скажу по суті, тому що, чесно кажучи, при першому прочитанні у мене теж виник такий собі дисонанс: як може бути рішення апеляційного суду по переглянутому в апеляційному порядку?

Поясню. Тому що в Законі про третейські суди ми даємо визначення: компетентний суд – це суд першої інстанції і апеляційний суд – це суд другої інстанції. В спеціальних нормах чинного законодавства, процесуального законодавства в спеціальних розділах передбачається, що рішення про видачу наказу чи виконавчого листа за рішенням третейського суду здійснює апеляційний суд. І відповідно рішення про відмову, наприклад, апеляційного суду у видачі наказу може бути оскаржено в апеляційному порядку.

Ну і відповідно, що така термінологія вживається в Законі про третейські суди і процесуальних кодексах і власне...

До речі, пане Максим, дивіться, в процесуальних кодексах фактично така сама норма. Просто там вживається не термін "апеляційний суд", а просто "суд". Але він по факту є апеляційним судом.

ДИРДІН М.Є. Я би просто не чіпав би ці зміни. Як воно є "компетентним судом", так хай би воно і залишалось. Ну навіщо змінювати оці всі компетентні на апеляційні і все інше? Є компетентний суд, хай залишається "компетентним судом", щоб потім ми кожен раз не змінювали назву. Це моя просто позиція. Все.

БАБІЙ Р.В. У нас тоді дисонанс термінології, тому що компетентний суд – це суд першої інстанції. А процесуальні кодекси встановлюють, що накази і виконавчі листи видаються апеляційними судами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тому я думаю, що тут...

БАБІЙ Р.В. Я розумію. Я не ставлю на голосування, я зрозумів дану позицію. Але я просто вважаю, що... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...саму модель і завершаємо можливість оскаржити в апеляційному порядку. Тобто тут в апеляційному порядку буде розглядати вже касаційний суд. Тобто я тут не розумію...

ДИРДІН М.Є. Воно понятно. Але воно якось не так от.

БАБІЙ Р.В. Звучить не дуже красиво, але ми по-іншому...*(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максиме, да. Ви не наполягаєте на голосуванні?

ДИРДІН М.Є. Ні, я не наполягаю на голосуванні. Там інші правки, які по концепції, вони більшості комітету не підходять. Я не буду ставити, час забирати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

БАБІЙ Р.В. Колеги, тут прозвучала від пана Тараса Шепеля пропозиція повернутися до статті 8.

Ну, можливо, і є сенс, я поясню, чому. Пам'ятаєте, ми правку Максима Дирдіна підтримали консенсусом, де висновок Третейської палати щодо відповідності засновника постійно діючого третейського суду вимогам частини третьої цієї статті, статті 8. В частині третій якраз вимоги стоять засновників. Але є ще частина четверта, яка встановлює, хто не може бути засновником, при яких організаціях не можуть утворюватися постійно діючі третейські суди.

Власне, для того, щоб усунути можливе нерозуміння, то пропонується все-таки "крім вимогам частини третьої та четвертої статті 8 цього закону".

ДИРДІН М.Є. Я підтримую пана Романа з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Нема заперечень? Тоді ми консенсусом приймаємо. Тому що ми технічно змінили, але щоб відповідало суті нашого рішення, тоді і частину четверту статті 8. Добре.

Я бачу, пані Антоніно. Але у нас немає часу, у нас ще є питання, які ми маємо розглядати.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Це дуже важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніно, давайте поважати. Добре? Ми ж з повагою до вас відносимося. Але це не єдиний законопроект, який ми сьогодні маємо розглядати. Ми вже десь перебрали час, який ми планували для засідання комітету.

Я тоді ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, він міститься в "Електронному комітеті". З урахуванням всіх тих змін, які ми сьогодні з вами внесли, вони зафіксовані в стенограмі засідання сьогоднішнього комітету, рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду (ще раз, це перша назва, ми її змінили) (реєстраційний номер 3411) (від 29 квітня 2020 року) (поданий Кабінетом Міністрів України прийнятий) в другому читанні та в цілому в редакції запропонованій комітетом. А також в разі прийняття законопроекту як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту. Доповідачем від комітету визначити голову підкомітету Романа Бабія.

Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Немає.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Немає.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Немає.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Немає.

Рахуємо. 13 – за, проти – 0, 1 – утримався. Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги, за дуже фахову сьогодні дискусію, яка дозволила нам прийняти складні, але дуже потрібні рішення.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Дякуємо від третейських судів. Зустрінемося в залі при голосуванні. Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Антоніна, з усією повагою, це комітет, засідання Комітету Верховної Ради України, на якому головуючий надає право виступу. Я думаю, що ви декілька разів це порушили правило, і це не дуже добре.

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Я розумію. Я з 95-го року працюю з комітетами Верховної Ради, шановні, і я вважаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не дискусія зараз. Дякую.

Шановні колеги, давайте зараз визначимося щодо наступних питань порядку денного. У нас є законопроект 5359. Це попередній розгляд. У нас пані Олена Висоцька присутня.

Якщо ми готові цей законопроект зараз розглянути, в попередньому розгляді підтримати. Це була пропозиція робочої групи, яку очолює Валерій Іванович Божик, тому що ми доручили робочій групі попрацювати з цим законопроектом. Але рекомендація робочої групи – його розглядати окремо і вже зараз приступити до його розгляду. Немає заперечень? Немає.

Я тоді пропоную з урахуванням того, що це попередній розгляд, поставити на голосування відповідний висновок і включити цей законопроект до порядку денного сесії. Не буде заперечень? Тому що ми вже вийшли за час запланований.

Ставлю на голосування пропозицію проект висновку Комітету Верховної Ради з питань правової політики: обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо розвитку системи пробації, збільшення альтернатив позбавленню волі та

створення умов для зниження рецидивної злочинності (реєстраційний номер 5359) (поданий Кабінетом Міністрів України).

Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

Я перепрошую. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Немає.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Немає.
Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій – за.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 14 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Шановні колеги, щодо інших питань дуже коротко.

Я надіслав вам пропозиції комітету до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік з тим, щоб ми їх обговорили. Але сьогодні ми отримали доручення від Першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Корнієнка, щоби ми ці питання обговорили і узгодили з профільними міністерствами і відомствами, з якими ми співпрацюємо в законопроектній роботі, тому немає сенсу сьогодні це питання ставити на голосування.

Я підготую це питання на одне із наступних засідань комітету. В робочому порядку відпрацюємо зі всіма відомствами, які з нами співпрацюють в законопроектній роботі, і будемо подавати узгоджені пропозиції щодо плану законопроектних робіт і розглядати на одному із наступних засідань комітету.

Тому переходимо до наступного питання. У нас створена робоча група щодо законодавчого регулювання лобістської діяльності.

Є пропозиції щодо включення, тут нам багато пропозицій надійшло від народних депутатів і від представників міжнародних організацій, громадських організацій щодо включення до цієї робочої групи.

Від Демченка, просить включити до складу Герасименка Івана Миколайовича директора юридичної компанії "Інвестмент сервіс Юкрейн".

Народні депутати Аліксійчук, Білозір, Качура, Лозинський, Шуляк, Федієнко, Шпенюк.

Помічник-консультант народного депутата України Дяденко Михайло Васильович. Це, мабуть, в Ключка? Так.

Керівник Департаменту з питань дотримання законодавства про конфлікт інтересів та обмежень щодо запобігання корупції НАЗК Шульга Олександр Геннадійович.

Представники ОБСЄ в Україні Водяников та Перемот.

Представники громадської спілки "Коаліція "Реанімаційний Пакет Реформ" Микитюк, Ісічко, Мазурок, Виноградова, Гелетій, Український, Хутор, Хавунка.

Немає заперечень? Немає. Приймаємо це рішення консенсусом.

СОВГИРЯ О.В. Можна ще моя помічниця Ремінська Юлія Юріївна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ремінська Юлія, добре.

ДИРДІН М.Є. Пане головуєчий і моя помічниця Тетяна Яцик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яцик Тетяна, добре.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Андрій Євгенович, я перепрошую, мого можна помічника?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Руденко Максим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руденко Максим, добре.

Інформація робочої з підготовки законопроекту про зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку зі створенням (ліквідацією) районів.

Павло Васильович. Ми не приймаємо рішення – це до відома, але просто для того, щоби доповіли там вже завершена робота.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, по даній робочій групі вже робота завершена і ми плануємо, я думаю, на п'ятницю проведемо останню, можливо, робочу групу. Законопроект і мапа судів вже є, ми зможемо її обговорити. І далі всі матеріали, вони будуть вже оброблятися Офісом Президента як суб'єктом законодавчої ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную запросити на це засідання робочої групи всіх народних депутатів членів нашого комітету, ті хто входять, для того, щоби доповіли цю ситуацію. І якщо робоча група підтримає, то тоді дозвольте мені як голові комітету це офіційно заслати на Офіс Президента, як пропозиції робочої групи нашого комітету. Немає заперечень?

ПАВЛІШ П.В. Тільки підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще раз дякую за дуже фахову дискусію, складну, суперечливу, але дуже фахову. І бажаю всім гарного вечора.

Максим Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Я хочу доповнити головуючого.

Дякую за можливість поговорити, поспілкуватись. Дійсно, що сьогодні була дискусія і фахова, і правова. Я дякую за позицію.

В дискусії народжується істина. Я вважаю, що ми йдемо далі, але думки кожного цікаво почути і подискутувати.

Дякую всім. Гарного вечора.

Дякую за роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Пане Роман, дякую за підготовку цього законопроекту. Це була складна робота, складна дискусія, вона продовжилась сьогодні. Але я думаю, що всім було дуже приємно, дійсно, приймати участь в сьогоднішньому засіданні комітету.

БАБІЙ Р.В. Аналогічно. Я вам теж щиро дякую за дискусію, за підтримку, за те, що поправляли де можна і де не можна.

Всім дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, до завтра всім.

Оголошую засідання комітету закритим.